

ANT

Haftalık Dergi • 19 Aralık 1967 • Sayı: 51 • 125 Kuruş

Garrison
açıklıyor:
Kennedy
suikastinin
 içüzü

NİÇİN
DARBE

?

TÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

Cetin Altan'ın dokunulmazlığı

TİP İstanbul Milletvekili Cetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldırıldıktan sonra Anayasa Mahkemesi tarafından yüz geri edilen AP İktidarı, bu dönemde de yeniden aynı konuda teşebbüse geçti. Kemal Bağcaklı'nun başkanlığında toplanan Milli Meclisi İhzarı Komisyonu, Cetin Altan'ın beş yazışdan dokunulmazlığının kaldırılmasına gerekçine karar verdi. Komisyonda sadec CHP Milletvekili Nermi Nefteci Cetin Altan'ın lehinde oy kullanıdı. İhzarı komisyon, çoğu AP milletvekillerine ait olan 83 dosyanın devre sonuna bırakılmışını kararlaştırdı. Cetin Altan hakkındaki karar önce

Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulu karma komisyon, daha sonra Milli Meclisi Genel Kurulu'na sidecektir.

11

aralık

Aybar konuştu

TİP Ankara İl Kongresinde Genel Başkan Aybar ve parti yöneticileri konuşarak Kıbrıs ve NATO konusunda görüşlerini açıkladılar. TİP Lideri Aybar, yaptığı konuşmada «NATO'dan çıkmak, Amerika'ya imtiyazlar tanımamak anıtlarını feshetmek, milli menfaatlerimizi, güvenliğimizi sağlamamız ve haysiyetli bir varlık olarak yaşamamızın ilk şartıdır. Şu gerçeği kesinlikle ifade edelim ki, Kıbrıs'tan başlayarak milli güvenliğimiz, bağımsızlığımız ve milli menfaatlerimizle yakından veya uzaktan ilgili bütün konularda Amerika ile eşit olmayan ilişkilerimiz ve NATO içinde bulunmuşumuz, o lumlu bir politika izlememize engel olmaktadır» dedi.

Zorbalık

Adana'nın Osmaniye İlçesinde gerici çevreler tarafından kuşkutulan bazı zorbalar, TİP İlçe Merkezi'ne baskın yapıldı. Günlerce baskın için hazırlık yapan ve kendilerine «Milliyetçi Gençler» adını veren zorbalar TİP İlçe Merkezi'ne gelerek komünizm aleyhisi gösteriler yaptıktan sonra kavga çıkartarak parti binasına girdiler, bazı eşyayı tahrip ederek parti levhasını söküller. Emniyet makamlarının başlangıçta seyirci kaldığı bu çırkin olaydan sonra elebaşı olarak İsmail Kuraner, Mehmet Yolgeçen, Enver Kılıç, Arif Kılıç, ve Zübeyir Toprak adındaki zorbalar yakalanarak adalete verildiler.

Orman kanunu

Tarım Bakanlığı'nda kurulan bir komisyonda Anayasaya uydurulmağa çalışılan Orman Kanunu Tasarısı hakkında bir bildiri yayılan İstanbul Üniversitesi Profesörler Kurulu, yaptıkları incelemeler sonunda bu tasarınn her bakımdan Anayasaya aykırı olduğunu açıkladılar. Profesörler, ayrıca bu konudaki görüşlerini, bir kitapta toplamış bulunmaktadır.

Borç... Borç...

30 Eylül 1967 tarihli itibarıyle Türkiye'nin iç ve dış borçlarının 44 milyar 362 milyon bulduğu açıklandı. Bu borç miktarı Türkiye'nin yıllık bütçesinin iki misline bulunmaktadır. Borçun 14 milyar 467 milyon lirası iç borçlara, geri kalan 29 milyar 886 milyon lirası ise, dış borçlanmalara aittir. Dış borçlanmaların büyük kısmını Amerika'ya olan borçlarla onların faizleri teşkil etmektedir. Bu hesaplar göre, 30 Eylül 1967 tarihinde doğan bir Türk Vâlandası 47 yaşına girinceye kadar Türkiye'nin borçları bitmeyecek ve tam 47 yıl vatan dasın hayatını doleyi yada dolaylı olarak etkileyecektir. AP'nin tutarsız ekonomik politikası yüzünden, İleride bu borçların daha da artacağı ve vatan dasın daha ağır yükümlülükler altına sokulması muhakkaktır.

12

aralık

21 Mayısçılar

Tabii Senatör Fahri Özdelek ve arkadaşları, halen cezaevlerinde hükümlü olarak ya-tan 21 Mayısçıların affi için Senato Başkanlığı'na bir ka-nun teklifi verdi. Bilindiği gibi, 1965 seçimlerinden sonra Yassiada mahkûmları da dahil olmak üzere, bir çok mahkûm Af Kanunu şümlüne alınış, ancak 21 Mayısçıların bir kısmının cezalarında indirim yapılmakla yetinmiştir. Bununla beraber, İktidar, o zaman 21 Mayısçıların affının da bir süre sonra sağlanacağını bildirmiştir. Kanun teklifi kabul edildiği takdirde bir adaletsizlik, geç de olsa, ortadan kaldırılmış olacaktır.

Boykot ettiler

Iktidarın sindirme politikasına uygun olarak İşleri Bakanı Faruk Sukan'ın ve Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un kişikirimlarıyla Ortadoğu Teknik Üniversitesi İdari İlimler Fakültesi Dekanı Prof. Arif Payaslıoğlu'nun «Bilimsel yeteneksizlik» 'gereklilik'le üniversite mütevelli heyetinin kararıyla bu görevinden uzaklaştırılması, öğrenciler arasında büyük tepki yarattı. Oylama ilgili olarak bir bildiri yayılan öğretim üyeleri kararı protesto ederken öğrenciler de dersleri boykot ederek protesto hareketine katıldılar. İdari İlimler Fakültesi Öğrenci Derneği, yayıldığını bildiride «Bu olay, belli bir hareketin devamıdır. Tutucu çevrelerin baskısının fakültemiz içinde görülen bu somut örnegine bir bütün halinde karşı durmak ve kavga içerisindeki ilerici yarımızı almak zorundayız» denilmektedir.

Yeni Fikir Kulübü

Fikir Kulüpleri Federasyonu, yeni öğrenim yılina aktifoları girmiş ve hemen hemen bütün fakültelerde yüksek okullarda sosyalist gençleri örgütlemeye başlamıştır. Son olarak Eskişehir'de de İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nin sosyalist öğrencileri FKF'ye bağlı olarak bir fikir kulübü kurmuşlardır.

13

aralık

ANT davaları

Nükleer mayımlar konusundaki «Cihat yerine intiharbaşılık» yazısından dolayı G. Kurmay Başkanlığı'nın emriyle dergimiz sahibi ve genel yayın müdürü Doğan Özgürden hakkında açılan soruşturmadada Askeri Savcılık «Görevsizlik» kararı vererek dosyayı Cumhuriyet Savcılığı'na hava vale etmiş bulunuyordu. İki kaza mercili arasındaki yetki ihlali basın davalarına sivil mahkemelerin bakmağa yetkili olduğu şeklinde karara bağlandıktan sonra Cumhuriyet Savcılığı Özgürden hakkında geçen hafta Soru Hükümlünde Türk Ceza Kanununun 153 ve 155. maddelerine göre «Orduyu isyana ve halkı kanunlara karşı itaatsizlige teşvik ettiği» iddiasıyla dava açmış bulunmaktadır. Özgürden savunmasında, nükleer mayımlar konusunda halen verilmiş kesin bir karar bulunmadıktan ve Parlamentodan bu yolda bir karar geçmediğine göre orduyu isyana ve halkın kanunlara itaatsizlige teşvik sunun söz konusu edilemeyeceğini söylemiştir. Bilindiği gibi, bu konu, son olarak geçen hafta Brüksel'de NATO savunma bakanları toplantısında görüşülmüş bulunmaktadır. Öte yandan, sendikacı Ahmet Muşlu'nun, kendisinin «Ajan» olduğunu dair bir mahkeme kararını yayımladığımız için Cetin Altan ve Doğan Özgürden hakkında açtığı davaların duruşmasına Toplu Başın Mahkemesi'nde başlanmıştır. Cetin Altan yasama dokunulmazlığı dolayısıyla mahkemeye celbedilemediği için duruşmada sadece Doğan Özgürden'in sorgusu yapılmıştır. Özgürden dava konusu yayımı Kara Kuvvetleri Askeri Mahkemesi'nin bir kararına istinaden yaptığına, mahkeme kararının bir suretini dehî olarak gösterebileceğini söylemiştir. Muşlu ise, kendisinin Kürtçülük davalısında muhbirlik yaptığı doğrulamış, ancak «Ajan» olmadığını, bu kelimenin askeri mahkemece yersiz kullanıldığını ileri sürmüştür. Duruşma başka güne bırakılmıştır.

Makal'a baskı

AP İktidarının hismine uğrayan ve son olarak İstanbul'da Sağır ve Dilsizler Okulu'na tayin edilen yazar - öğretmen Mahmut Makal yeni bir baskı ile karşı karşıyadır. Milli Eğitim Müdürlüğü, okulda yapılan bir öğretmen toplantılarında, 10 Kasım'da Atatürk'ün Bursa Nutkun'un okunmasını önerdiği için Makal hakkında kovuşturma açmıştır.

Vietnam şiirleri

Dünyanın ünlü şairlerinin Vietnam üzerine yazdıkları şiirleri bir araya getiren «Les Editeurs Français Réunis» Yayınevi, CHANTS POUR LE VIETNAM isimli bir antoloji yayinallya. Evtuçenko, Björn Hakanson, Zaharia Stancu, T. Kasal, Pierre Gamara, Guillevic, Nicolas Guillen, Pablo Neruda gibi tanınmış şairlerin yer aldığı kitapta Türkiye'den de Ömer Faruk Toprak'ın Abidin Dino tarafından Fransızca çevrilen «Gece Saat I'den Sonra» isimli şiiri yayınlanmıştır.

İktisat'ta tören

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nin kuruluş yıldönümü. İlk defa bu yıl bir bilim ocağına yakanacak törenle kutlandı. 31. yıl dönümü dolayısıyla yapılan törende Dekan Vekili Prof. Süleyman Barda, bir kaç gün önce gerieli zorbaların tecavüzüne uğrayan talebe cemiyeti Başkanı met Oluç konuştuktan sonra Suayıp Dilmen ve Prof. Mehögenciler, fakülte öğretim üyelerinden Doçent İdris Küçükömer ile Doçent Sencer Divitçioğlu'nun da konuşmasını istediler ve kendilerine büyük tezahüratta bulundular. Bilindiği gibi, gerek Küçükömer, gerekse Divitçioğlu geçen yıl Profesörler Kurulu harariyla profesörlüğe yükseltilmiş, ancak İstanbul Üniversitesi Senatosu bu kararları bozmus bulunuyordu.

Mahkûm edildi

Bandırma'da yayınlanan Emek Gazetesi Sahibi ve Sorumlu Müdürü Kemalettin Ural, Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldırma kararının Anayasaya Mahkemesi'nce bozulması üzerine yazdı. Çetin Altan Kazandı, başlıklı yazısında TRMM'nin mânevî sahiyetini takdir ettiği iddiasıyla bir yıl ağır hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Kemalettin Ural, sorusunu sırasında 2,5 ay kadar tutuklu kalmış bulunuyordu.

Bumedven'e komple

Yunanistan'daki darbe teşebbüsünden iki gün sonra, Ceza yir'de de Albay Bumedyen «bir kısmı maceraperest subaylarım ayaklanma hareketinin bastırıldığını» bildirerek Genelkurmay Başkanı Albay Tahir Zbir'yi azletmiş ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığını üzerine almıştır.

Elbistan olayları

Geçen aylarda AP'lilerin tahrîkiyle Elbistan'da patlak veren ve Alievîlerin dövülmesi, dükkânlarının yağma edilmesiyle sonuçlanan kanlı olayların hakkında BP Genel Başkanı Hüseyin Balan'ın verdiği meclis araştırması önergesi Meclis Meclisi'nde AP'lilerin oylarıyla reddedilmiştir. TİP sözcüsü Bahadıru'nun tenkitlerine cevap veren İçişleri Bakanı Sükran, gerçekleri hasıralt etmeye çalışmış ve Elbistan olaylarını TİP'in bir alevşâsi gibi çatışması gibi gösterdiğini ifteri sürerek .Bütün bozguncu hareketler dikkatle takip edilmektedir. demis. Elbistanlıların dertlerine devâ olacak bir şe...
Süleymanovit

Birlesivorlar

DİSK üyeleriinden Turizm İş Sendikası ile Ankara'da yeni kurulmuş bulunan Büyük Oleyis Sendikası ortak bir toplantı yaparak DİSK bünyesi içinde bireleşmeğe karar verdiler. Böylece turizm sektöründe caışan bütün işçiler devrimel bir sendikanın çatısı altında bir araya gelmiş olacaklardır.

Kürşad olayı

Turizm ve Tantma Bakanı Nihat Kürsat'ın eşi Vedat Kürsat'ın Kıbrıs buhranı sırasında bazı gizli bilgileri telefonla Yunanistan'a bildirdiğini yazdığı için tutuklanan Yeniden Tanın Gazetesi yazarlarından Necdet Onur'un tahliyesini sağlamak üzere avukatları tarafından üst mahkemelere yapılan müraciatlar da reddedilmiştir. Onur, tutuklu olarak yargılanacaktır. Öte yandan, CHP Nevşehir Milletvekili Selahattin Hakkı Esatoğlu, bir soru önergesi vererek Kürsat Olayına Millet Meclisi'ne getirmiştir. Esatoğlu, önergesinde, şöyle demektedir: «1 — Kürsat'ın eşi tarafından Kıbrıs buhranı günlerinde Yunanistan'daki bir tanığı ile milletlerarası telefon görüşmesi yapılmış mıdır? Yapılmışsa, kaç defa görüşme olmuştur? 2 — Telefon konuşmaları hakkında Milli İstihbarat Teşkilatı tarafından herhangi bir rapor verilmemiş midir? Verilmişse, mahiyeti nedir? 3 — Aynı konuda Ulaştırma Bakanı tarafından herhangi bir tahlikat açıklmış mıdır? Görevilerin ifadeleri teyiple tesbit edilmiş mi?»

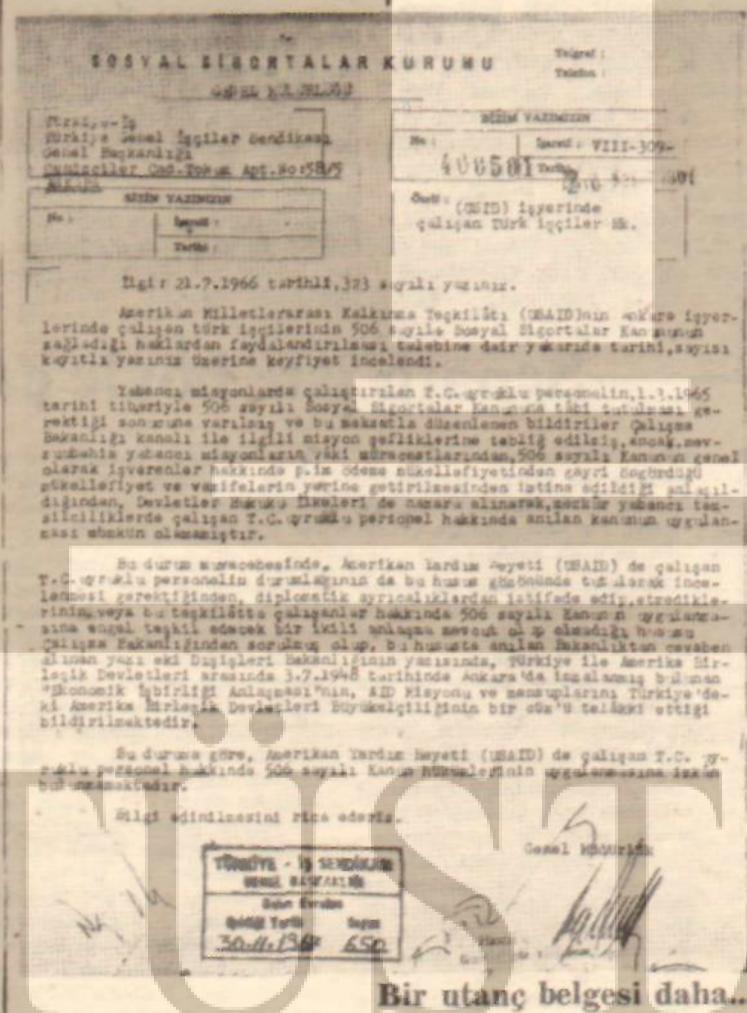
Ihsanî ve AİF

• Aşık İhsani'nın plakları söz zamanlarda çıkarıcı çevreler adamaklı telâşa düşürmüştür. AP Malatya Milletvekili Hamdo tarafından bu plaklar Aİ Grup'unda dinletilerek tedbir alınması istenmiştir. Diner'in de bulunduğu grup toplantılarında plakları dinleten Hamdo, bunlarla halkın anarşiy sevkedildiğini ileri sürmüştür. Yargıtay üyelerini de soleuların gayelerine hizmet etmekle suçlamıştır. Bu toplantıdan sonra Diner'in emriyle İstanbul Savaşılığı harekete geçmiş ve plakları yayınlayan Aşık Plakları'nın sahibini sorguna çekmiştir. Yargıtay'da beraateden türkülerin yeniden soruşturma konusu olması üzerine Aşık İhsani şu dörtlüğü söylemiştir:

Türkiye'de adalet var, boğaz değil
Adalete çamur atmak hoş değil
AP Grupu'nda Hamidoları Benimle uğraşmaları iş de

Debray nakledildi

- Bolivya'lı çeteçilerle İşbirliği yaptığı iddiasıyla 30 yıl hapse mahkum edilen genç Fransız düşünürü Regis Debray, güvenilir sebepleriyle Camir'i'ye 7 kilometre uzaklıktaki bin kaleye nakledildi.

Bir utanc belgesi daha..

Amerikalıların Türkiye'de nasıl imtiyazlı olarak yaşadıklarını ve Türk kanunlarını hiçe saydıkları gösteren bir belge daha elimize geçmiştir. Yukarıdaki fotokopide de görüldüğü gibi, Türkiye İş Sendikası'nın Amerikan Milletlerarası Kalkınma Teşkilatı (USAID)'de çalışan Türk İşçilerinin Sosyal Sigorta kapsamına alınması için yaptığı müracaatta verdiği cevapta Sosyal Sigortalar Kurumu, Türkiye ile Amerika arasında, CHP'nin İktidarda bulunduğu 3.7.1948 tarihinde imzalanan bir anlaşmaya göre USAID'de çalışan Türk İşçiler dahi Türk kanunlarının uygulanamayacağını bildirmiştir. İmza koyanlar ve hâlâ Amerika'yı savunmak yoksullüğünü gösterenler ulansınlar...

DOĞAN ÖZGÜDEN

OYUN AÇIĞA ÇIKTI !

Kıbrıs gerginliğinden sonra Brüksel'de yapılan NATO toplantısı ve Yunanistan'da Kral'ın gli-
riştiği başarısız darbe teşebbüsü, Amerikan emperya-
lizminin kendi çıkarlarını sürdürmek için Doğu Ak-
deniz bölgesinde oynamak istediği kırıcı oyunu, artık
ınkâr kabul etmeyecek şekilde bütün çiplaklılığıyla
açığa vurmuştur. Amerika, gerek Ortadoğu'da, gerekse
Avrupa'da çıkarlarının tehlikeye düşmesi karşısında
tam bir panik içерisindedir. Çünkü, son İsrail - Arap
Savaşı'nda Arapların yenilgisine rağmen asıl kaybeden
Amerika olmuş, Sovyetler Birliği, Ortadoğu'ya fiilen
girerek bugüne kadar emperyalistler lehine işleyen
status quo'y'u bozmuştur. Öte yandan, Avrupa'da Ame-
rikan hegemonyasına «hayır» diyen de Gaulle'ci akım
gün geçtikçe kuvvetlenmektedir. Amerika'nın yirmi yıl-
dan beri Avrupa'da ve Akdeniz'de hakimiyetini sür-
dürmek için paravana olarak kullandığı NATO Anla-
şması'nın süresi önlümüzdeki yıl sona erecek, väde-
si uzatılsa bile ilerideki yıllarda NATO herhalde
bugünkü gücüne sahip olamayacaktır. İşte bu geliş-
melerin yarattığı paniktir ki, Amerika'yı, can çekisen
bir yaratığın kendini bilmeyiği içerisinde çığırca te-
şebbüslerle sürüklemekte, çağdaş gelişmeye ayak uyduramamış kukla yöneticiler bu teşebbüslerin ge-
çiklestirilmesinde masa olarak kullanılmaktadır.

Bu çılgınca teşebbüslerin yoğun olarak sürdürdüğü başlıca ülkeler ise Türkiye ve Yunanistan'dır. Çünkü, batılı emperyalistlerin hegemonyasından kurtulmuş bir Ortadoğu ile anti-Amerikan bir açılış içerisindeki Avrupa arasında Amerika'nın bu iki ülkeden başka tutunacak dallı kalmamıştır. Tarafsız blokta yer alan Kıbrıs'taki emperyalist üslerinin varlığının korunması da, ancak bu iki garantiör ülkeyi devamlı surette birbiriyile çatıştırmakla mümkün olabilmektedir. Ama, Türk halkı da, Yunan halkı da, artık kendi kaderleri üzerinde oynanan kirli oyunları görmüşler, Amerikan hegemonyasına «hayır» diyebilicek bilince varmışlardır. Emperyalizmin çıkışlarını, bu halkları bir takım umacılardan yaratmak suretiyle kandırarak sürdürmek imkâm da artık kalmamıştır. Bu yüzden Amerika her iki ülkede de, halkın iradelerinin egemen olmasını önlemek, bir takım maşalar kullanarak halklara rağmen bu bölgede kontrolu elinde tutmak için binbir entrika çevirmektedir. Nitikim, Yunanistan'ın genel seçimlerde sola açılacağını ve Amerika'ya «go home» diyeceğini sezen CIA, seçime bir kaç ay kala faşist generaller eliyle darbe yaptırarak kukla bir yönetim kurmuştur.

Ancak bu kukla yönetim kurduğu dikta ¹⁰ Jiminin Yunanistan'ı, solcuların silah zoruyla iktidarı ele geçirmesine sebep olabilecek bir ışsayaş ortamına sürüklendiğini gören Amerika, bu defa halkı kandırınmak için «düzmece» bir demokrasıyla sahneye koymak üzere Kral Konstantin eliyle yeni bir darbe düzenlemiştir. Eğer kral darbesi başarıya ulaşmış olsaydı, demokrasi kisvesi gıydirilmiş yeni bir faşist yönetimle halkın iradesinin yerçek temsilcisi Yunan sorunu yine hayat hakkı tanınmayacak ve emperyalizmin çıkarları halka rağmen sürdürilecekti. Ama, beceriksiz kralın orduyu tamamen kontrolu altında tutan cuntanın kuvvetini hesaplamadan harekete geçmesi, yeni Amerikan oyununun flyasko ile sonuçlanmasına sebep olmuştur. Amerika bundan sonra Yunanistan'da muhakkak ki yeni oyular deneyecektir. Fakat ne yapılrsa yapulsın, artık saflar kesinlikle belli olmuş, ülkesini terkeden kralın şahsında hanedan bütün prestijini yitirerek alternatif olmaktan çıkmış, faşizm ile sosyalizm iki cephe halinde karşı karşıya gelmiştir. Bu mücadelede galip çıkan, muhakkak ki, emperyalizmin çıkarlarına hizmet etmeye mahkûm faşistler değil, halkın desteğine sahip sosyalistler olacaktır.

KRAL NIÇİN CUNTAYA KARŞI ÇIKTI?

ANT'in bir ay önceki 46. sayısında yayınlanan «Amerika ve saray darbe hazırlıyor» başlıklı «Atina Mektubu»nda aynen şu satırlar yer almıştır:

«Üçlü cunta ile CIA arasındaki köprüler bugün tamamen atılmıştır. Amerika'nın itirazlarına rağmen ERE Partisi'ne ve onun lideri Kanellopulos'a cephe alan üçlü cuntanın karşısında şimdi Amerika ve Saray vardır.

Amerika gezisi sırasında - Cunta benim hükümetim değil - diyen 24 yaşındaki Kral Konstantin, Cunta'yı devirebilecek her kuruluş ile işbirliği yapma eğiliminde olduğunu davranışlarıyla göstermiştir... Son Amerika gezisi sırasında Konstantin, ünlü cuntanın devrilmesi için yardım istemiştir. Çıkarlarının garantisini Kral'ın İşbaşında kalmasında görev Amerika'nın planı şöyledir:

Yunanistan'da sol ve gücü bir muhalefet vardır. 21 Nisan darbesinden sonra solcuların kökü kurutulamamıştır. Cunta'nın anlamsız baskılardır, kararlarına ve yaratığı teröre rağmen, ne bir solcu kuruluşu, ne de işçiler herhangi bir reaksiyon göstermişlerdir. Bu sessizlik korkunç bir direnenmenin belirtisidir... Direnme, halkın cuntayı bertaraf etmesi ve sosyalist bir yönetim kurmasıyla sonuclanabilir. Bunu önlemek için yapılacak iş, cuntayı devirerek yine Saray'a bağlı, kısa zamanda seçimlere gidebilecek yeni bir askeri yönetim kurtmaktr.

Ancak, üçlü cuntanın, Saray - Amerika darbe teşebbüsünden önce davranışarak Kral'ı ekarte etmeye kalkışması da ihtiyal dahilindedir.

ANT'in istihbaratı, üzerinden dört hafta geçmeden, Kral Konstantin'in Cunta'ya karşı giriştiği darbe teşebbüsüye doğrulanmıştır. Ancak, yazımızda belirttiğimiz ikinci ihtiyal daha ağır basmış ve cunta, Saray - Amerika darbe teşebbüsünden önce davranışarak Kral'ı ekarte etmeye muvafak olmuştur.

Amerika, genç kralı faşist cunta Karşı harekete geçirme neden gerek duymuştur? Bu sorunun cevabını sağlık bir biçimde verebilmek için

KRAL VE KRALİCE
— İpler kimin elinde? —

uzun zamanдан beri Yunanistan üzerinde oynanan Amerikan oyunlarına kısaca göz atmak lazımdır. Sadece bununla yetinememek, Yunanistan olayları ile birlikte Vietnam'ın başına gelenleri hatırlamak, Israel - Arap çatışması dolayısıyla Akdeniz bölgesinde ortaya çıkan yeni şartları hesaba katmak ve Kıbrıs vesilesiyle Birleşik Amerika'nın uygulamaya kalkışlığı denevmeleri dikkate almak da zorunludur.

Amerika'nın Yunanistan iç politikasında çevirdiği entrilikler, Karamanlis'in iktidarından düşürülmesiyle başlamıştır. Karamanlis, Amerikan desteğiyle iktidara getirilmiş olmasına rağmen, zamanla Washington'ın kısa pantolonlu siyasetini beğenmez olmuştu. Amerikan politikasının Yunanistan'ın felakete sürükleneceğini anlayan Karamanlis'in, kapitalistlerin temsilcisi olmasına rağmen, de Gaulle'vari bir politika uygulamağa kar-

ışması üzerine CIA ajanları, İngiltere'nin de yardımını ile Karamanlis'i iktidardan uzaklaştırılmışlardır. Yapılan genel seçimlerde iktidara, ikinci Dünya Savaşı yıllarda İngiltere'nin Yunanistan'daki çıkarlarını korumuş olan Papandreu gelmiştir. Ne var ki, tek başma çoğunluğu sağlayamayan ve ancak koalisyon hükümetleriyle iktidarı elinde tutan Papandreu'nun zamanla sola açılış yapması Washington'da endişe uyandırmış ve bu ihtiyar politikacının da işbaşından uzaklaşmak üzere CIA ajanları seferber edilmiştir. İngлизlerin de tasviri alınarak genel seçimler sırasında uygulanmak üzere bir darbe planı hazırlanmıştır. Ancak bu İngiliz - Amerikan planı zamanında haber alan Papandreu, halk kitlelerini yardıma çağrıma başlamıştır. Genel seçimler sırasında böyle bir darbenin başarıya ulaşması ihtiyamının zayıfladığını gören CIA yöneticileri, planlanan darbeyi öne almışlar ve Londra'ya dahi tam bir bilgi vermeden 21 Nisan darbesini faşist generaler eliyle gerçekleştirmiştir.

SPANDİAKIS
— İkili oynadı —

Washington yöneticileri, kenar emirlerini sivillerden daha iyi dinleyecek bir askeri cuntanın yardımıyla Akdeniz Bölgesi'ne yeni bir şekil vermeyi düşünlüştür. Şöyle ki:

Kıbrıs Adası, tipki Uzak Doğu'daki Formoza Adası gibi bir Amerikan üssü haline getirilecek, ENOSIS gerçekleştirileip Kıbrıs Yunanistan'a bağlanacak, Türkiye'deki Amerikan işlerine ihtiyaç azahinca da,

Senato işte böyle çalışıyor!

7 Aralık Perşembe günü Cumhuriyet Senatosu, en önemli toplantılarından birini yapacak. Çünkü, günümüzde parlamento'nun yürütme organını mali hakimden denetlemesini sağlayacak olan 22 kesin hesap kanun tasarısı ile İktisadi Devlet Teşekkülerinde çalışan memur ve hizmetçilerin ücret kademelelerinin yeniden tespitine dair teklif ve İhraçat vergilerinin tespitine ilişkin ikinci tasarısı yer almıştır. Daha önemlisi, bu tasarı ve tekliflerin görüşülmesi için Cumhuriyet Senatosu'na tanınan süre o gün sona eriyordu ve bu toplantıda hepsinin karara bağlanması gerekiyordu.

Bu kadar yükü bir günden görüşüleceği birleşim 183 sayılı Cumhuriyet Senatosu'nda 90'dan biraz fazla üye ile aneak açılabildi. Cumhuriyet Senatosu'nu dolduran burjuva partilerinin temsilcileri, siyasi polemik ve seçimne selâm mahiyetindeki gündem duşı konuşmalar yaptıktan sonra yavaş yavaş salona terketmeye başladilar. 15 - 20 dakika sonra kereide sadece 20 - 30 kişi kalmıştı.

İftar zamanı oruçlu Senatörler de salona terkedince, Başkan AP'li Macit Zeren, toplantıyı bir saat sonra ertelemek zorunda kaldı.

Bir saat sonra oturum yoklama yapılmadan 26 üye ile açıldı. Coğunluk olmadığı halde tasarıları hiç görüşme yapmadan oya koyan Zeren, bir araya söyle öyle otomatik hale getirdi ki, başını 26 Senatörün bulunduğu salona dahi çevirmeden:

— Tasarının tümü üzerinde söz alan, yok; maddelere gelebilmesini oyunuza sunuyorum... Madde üzerinde söz isteyen, yok; maddeyi oyunuza sunuyorum, kabul edenler, etmeyecekler, edilmeli... — diyor ve sadice tutanaklar için söyleyen bu sözcüle Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşama Meclislerinden birisinin görevini tek başına yerine getiriyordu (1).

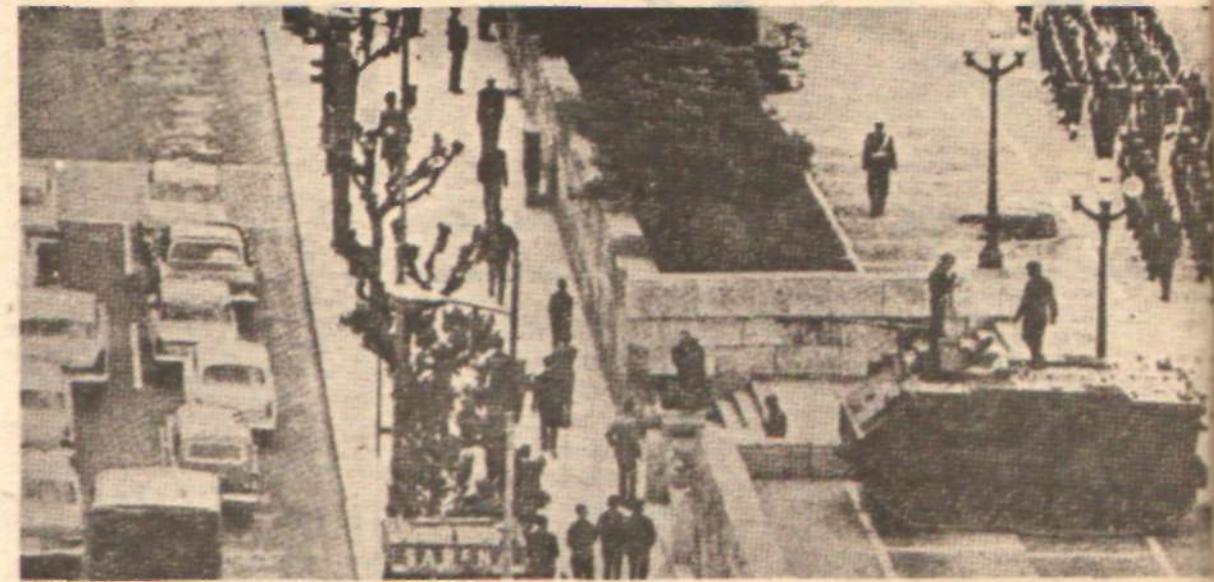
Görüşülmeli usulən tamamlanan kanun tasarılarının açık oya sunulması, lezzetlik gereklidir. Başkan Zeren de bu gereği yerine getiriyordu. Ancak, açık oylamaların yapıldığı süre içinde Cumhuriyet Senatosu'nun

basın locasında bulunan ve sayıları salondaki Senatörlerin yarısından fazla olan gazeteciler bir hayli eğlendiler.

Açık oylama sırasında Senato hademeleri, ellerindeki metal kükreler sıralar arasında dolaylıyorlar, Senatörler üzerlerinde kendi isimleri yazılı oy pusulasından birisini zimbahı kéşandan kopartarak kupaya atıyorlardı. Oya sunulan kanun tasarılarının yerelli oy coğulluluğunu sağlayabilmesi için salonda üyeler ve hademeler, ellerinden geleni yapıyor, milli iradeyi yerine temsil ediyorlardı. Salonda AP Grubu'ndan Grup Başkanı Seref Kayalar ile on Senatör bulunmuyordu. Kayalar, toplantıya katılmayan AP'li Senatörlerin oylarını da istediği gibi kullanıyor, önüne serdiği oy pusulası kocanlarından istedigi Senatörün kopalı kopararak kupaya atıyordu. Sıradan AP Grubu'ndan Grup Başkanı Seref Kayalar ile on Senatör bulunmuyordu. Kayalar, toplantıya katılmayan AP'li Senatörlerin oylarını da istediği gibi kullanıyor, önüne serdiği oy pusulası kocanlarından istedigi Senatörün kopalı kopararak kupaya atıyordu. Böylece salondaki 11 AP'li üye salonda bulunmayanlardan 17'si, Seref Kayalar'ın şahsında milli iradeyi temsil görevlerine devam ediyorlardı. CHP İstanbul Senatörü Ekrem Özden de, kendisi grubuna alt oy pusulası

koçanlarından 13'ünü önüne sermiş, hademeler kupaları getirdikçe koparıp koparıp atıyor ve milli iradeyi yerine getiriyor. GP'ler adına da aynı işi Ferit Melen yapıyor. Salonda Milli Birlik Grubu'ndan da kimse yoktu. Onlar yasama görevlerini ise, Senato hademelerinden Abdurrahman Çinko, Hüseyin Gültekin ve Mustafa Pala yerine getiriyorlardı. Çinko, her kanunun oylamasında MBG sıralarına gidiyor, aksıta duran oy pusulasından birer yaprak koparıyor ve bir tombala oyuncusu rahatlığıyla kupanın içine atıyor. Cumhurbaşkanlığı Kontenjan Senatörlerinden ise salonda sadece iki kişi vardı... Bir ara CHP'nin Ekrem Özden'i ile GP'nin Ferit Melen'i de dayanamayıp salona terkedince bu iki partinin yasama görevini yerine getirmek de yine Senato hademelerinden Çinko, Gültekin ve Pala'ya düştü.

Salonun iyiden iyiye boşalmasından rahatsız olan AP'li Kayalar, bir ara Başkan Vekili Macit Zeren'e bir pusula gönderdi. Pusula da «Salonda co-

Bir yılda ikinci defa darbe teşebbüsüne sahne olan Atina'da cuntacılar tankları

derin bir memnunsuzluk hâvesi yaratmış, ekonomik buharana sebep olmuş, ve hepsinden önemlisidir, bir içsavaş çıkışması ve sosyalistlerin iktidarı gelmesi şimdilik belirmiştir.

Bunun üzerine Washington, Kıbrıs ile ilgili planını bu başarısız cuntaya göndertip daha sonra aynı cuntayı, Vietnam'da yapaklı gibi, dursürtmeye karar vermiştir. Bu planın uygulanması için de, kukla olarak, Kral Konstantin görevlendirilmiştir.

Amerika'nın bu senaryoda yer verdiği figürlerden biri de, İkinci Dünya Savaşı yıllarda Alman SS'leriyle işbirliği yapmış, Yunan içsavaşında ise İngilizlere ajanlık etmiş olan faşist general Grivas'tır. Gaye, Grivas eliyle Türk katılımı gerçekleştirildikten sonra Ankara Hükümeti'ni silahlı müdahaleye zorlamak, bundan sonra Türk çıkartması bahane edilerek Yunan ordularını, tipki Israel'in Mısır'a saldırtılması gibi, Trakya üzerine yürütülmektedir. Bu çatışma sonunda perişan olan iki taraf arasında Kıbrıs üzerine Amerikan çıkarlarına uygun bir anlaşma sağlanmak, planın ikinci safhasıdır. Bundan sonra da, Yunanistan'daki cuntanın Kral Konstantin eliyle devrilmesi ve halkı demokrasi vadide avutacak Washington'a bağlı yeni bir yönetim kurulması düşünülmüştür.

Ancak, gerek Arnavutluk, gerekse Bulgaristan'ın Yunan sırına asker yığmaları, Moskova'nın Yunan Cuntası'na karşı açıkça Türkiye'yi desteklemesi, Amerikan planlarını bozmuş ve bu defa barış hâvari kesilen Johnson, tarafları savaşmadan anlaştırmak yoluunu seçmiştir.

Bununa beraber, Amerika'nın cuntayı devirme niyeti değişmemiş ve Kral Konstantin eliyle 13 Arahk darbe teşebbüsü tezgâhlanmıştır. Ne var ki, cuntanın ordu nezdindeki kuvveti iyi hesaplanmadığı için bu darbe teşebbüsü flyasko ile sonuçlanmıştır. Konstantin, bir kaç genelle yaptığı temasın işi başarmağa yeteceğini sanmış, fakat evdeki hesap çarşıya uymamıştır. Neticede Kral, memleketi terk etmek zorunda kalmıştır.

Batılı kapitalistlerin yönetiminde, Yunan halkın kandırma amacı güden sahte demokrasi oyunu sahneye konulamamıştır.

Başarisız darbe teşebbüsünden sonra, orduya hakim bulunduğu gösteren Cunta, yeni tedbirlere başvurmuş, bir çok yüksek rütbeli subayı tutuklamış, bu arada cuntanın ekuvvetli adamı Papadopoulos'un başkanlığında kurulan yeni hükümete, Brüssel'e gitmeden önce Kral ile temas ettiği tesbit edilen cunta üyesi Spandidakis dahil edilmemiştir.

Bundan sonra ne olacaktır? Görünüşe göre, Cunta, yönetimini tamamen kendi elinde bulundurduğu ordu sayesinde Yunanistan'ın tam manasıyla hakim bulunmaktadır. Ancak,

KOLLAS
Efendisini
peşinde

Türkiye üzerinde Sovyetler Birliği ile pazarlığa girişilecektir. Kısaca, Akdeniz'de Amerikan çıkarlarına uygun bir kuvvet dengesi (status quo) kurulacaktır.

Oysa, tipki Vietnam'da olduğu gibi, Yunanistan'da da faşist cunta, Amerika'nın isteklerini tam anlamıyla yerine getirememiş, tüm Yunanistan'da

günük yok... İş fazla uzatma, sonra beş kişiyi ayağa kaldırır, yoklama yapılması istenir haa... diye yazıyordu. Milli görevini ciddiyetle yapmağa gayret eden Zeren bu şakayı kavrayamayıp Kayalar'ın pusulasını önde diye okumağa başlayınca, iş iyice eğirdi.

Asıl skandal, kanun tasarılarının sık oylama sonuçlarının açıklanmasıyla meydana çıktı. 15 üyünün hazır bulunduğu salonda yapılan oylama sonucunda kanun tasarıları şu oyları almışlardır:

128, 116, 107, 97, 95, 112, 96, 78, 70, 11, 72, 72, 76, 76, 70, 70, 71...

Oylamaların sonuna doğru hademeler de görevlerini yeterince yapamamışlar, kanun tasarılarının kabulü için yeterli oy toplayamamışlardır...

İste, «vatan, millet...» nutuklarıyla parlamentoaya giren mutlu azılığın temsilcileri böyle çalışıyordu, seçmenlere böyle hizmet ediyorlardı.. Bir lokma ekmeğin kavgasındaki vatandaşlar da bu politikacılardan hayır bekliyorlardı.

Öğretmenler

Yaşar Kemal

Türkiye her şeysiyle dökülüyör. Bir çapulcu, bir perişanlık... Yok mudur kurtaracak, dedirten hal. Böylece dökülen bir memlekettir nası oluyor da daha ayakta durabiliyor? Onu hâlâ ayakta tutan güç nedir? Ormanları bitmiş, tabiatı ölmüş bir memleket. Kültürü yaraticılığını yitirdi yitirecek. Geleceğeri, sağlam görenekleri yoz lasyor. Herkes bir umutsuzluk içinde. Ünwenden ve sevgisini yitirmiştir. Çıkaryolu bulanlar bile bir vurdumduymazlığa vuruşular kendilerini. Üniversitesi adam almıyor. Bu adam almayan Üniversiteler san ki, «ahum şahum mı? Dünya bilimine neyi kazanmış ki... Bilimsel bir çalışma yapılabiliyor mu? Profesörlerin çoğunluğu demeye lim de, büyük bir kısmı beş on kursu kazanmak için yakıtlarını tüccarların kurduları özel okullarda geçiriyorlar. Derme çama öznel okullar. Gecelikliler Üniversiteleri. Gecelikliler okulları. Eğitim başımı almışlığı. Her yer pür karanlık. Politikacısı eyyame, iler tutar yanları yok. Türkiye'de oturan burjuvalar bu koskoca memleketi perperian etmişler. Köylüsünün, yüzde yirmi beş, yüzde sekseni okur yazar değil. Türkiye'nin tablosu bu çizdiğimden de daha karanlık.

Bir soruya çok karşılaştım. Bir roman esin, politikanın içinde böylesine ne işin var?

Bu haldeki bir milletin yazarı, politika nim içine girtağuna kadar girmez de ne yapar? Bu bir insanlık, bir vatandaşlık ödevi. İsgal altındaki Fransa'nın bütün sanatçıları, yazarları, eserleri Fransız Dayanma Hareketine katılmış mı? Onlara Almanlara karşı neden doğusuyorsunuz, diye neden kimse sormadı? Üstelik de Fransız sanatçıları Almanlara karşı olan doğuse girdikleri için dünya milletleri ve Fransız milleti kutsar. Bayrak yaptı onları. Fransız sanatçıları Almanlara karşı olan doğuse hem canlarıyla, hem de sanatlarıyla katıldılar. Ve doğuşındaki sanatları Fransız sanat tarihinin altın yaprakları oldu. Şimdi şu perişan, yoklusuktan kıvranan Türkiye'nin durumu İsgal altındaki Fransanın durumundan daha mı iyi? Bir kere daha kötü. Bunu bilmeyen, görmeyen var mı? İnsanlığın ileriye atılısında, tuzu kuru milletlerin sanatçıları bile yardımcı olmalar. Değil başı belâda Türkiye'nin sanatçısı.

Yukarda bu kadar belâ içinde, perişanlık içinde Türkiye nasıl ayakta duruyor, diye sormustüm. Elbette bu sorunun da katılıkları var. Türkiye'yi ayakta tutan baş-

lıca güçlerden birisi öğretmenler. Türkiye deki gerici, talancı, işbirlikçi burjuvaların düşmanlığı öğretmenlere işte bundan. İleci Türk öğretmenleri Türkiye daha perişan olmasın, yıkılmaması, yozlaşmasın diye canlarını düşlerine takmışlar savasıyorlar. Ve insafsız burjuva onların ekmeğine oynuyor. Zaten az olsun, yetmeyen ekmeğe oynuyor. Onları ekmeğlerle terbiye etmeye çalışıyorlar. Ve kişi ortasında damla taşı gibi öğretmenleri oradan oraya sürüyorlar. Hakaret ediyorlar öğretmenlere. Öğretmen Kiyim diye bir söz çakılmıştır. Bir memlekette, salt bu söz çakılmıştır. Bir millet buna izin verdi diye, o milletin akibetinden korkmak gerek. Salt bundan dolayı umutsuzluğa düşmek gerek. Umutsuzluğumuzu yikan, bizi su dünya yüzünde basa dik gezdiren de gene öğretmenlerin yüzeğince, vatansverliğin de üstündeki aslanca direnisleridir.

Öğretmenlik mesleği aslında Türkiye'de bir fikaralık mesleğidir. Bir de bunun üstüne zulüm binerse... Dünyanın en kutsal ve en zor mesleğinin insanları bir de yokulsalar... Türkiye'de oturan burjuvalar, bir milletin imha politikalarına öğretmen kiyimlarıyla başlamışsa, öğretmen hayatı bir cehennemden farklı olmasın mı?

Öğretmenlerin Türkiye'deki koşullarını bilmeyenler çok az. Bir milleti ayakta tutabilmek için onların savaşa kahramanca bir savastır. Bir milletin onurunu, kültürünü, tek millet varlıklarını ayakta tutabilmek için... İnsan soyunu, bunca korkunç zorluklar içinde savasarak, onurlandıran bir insan bülgüsüdür Türk öğretmenleri. İnsan soyu Fransız Dayanışma Hareketi'nin sanatçısıyla, kahramanlarıyla nasıl öğreniyorsa, Vietnam kahramanları insan soyunun nasıl yüz akyusa, Türk öğretmenleri de insan soyunun yüz akyazıdır. Büyüütüyorum samıtlasın, yillardır Vietnam'da can oyunu oynuyor kahramanlar, biliyor, ama Türkiye'de de öğretmenler yillardır zulüm altında.

Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın başı Fakir Baykurt'u işinden aldılar. Fakir Baykurt öğretmenler direncinin bayrağı. Camii ve sanatını yoklu memleketinin emrine koymus. Yazı sanatı Fakir Baykurt'la biraz daha onurlanıyor...

Öğretmenler yenilmeyecekler. Çünkü Çanakkale'de, Kurtuluş Savaşı'nda da yenilmeyediler. Türkiye yenilmeyecek. Çünkü Fakir Baykurt'lar var. Bu çürümüş, bu harap bahçede bir güneş gülü gibi açmış.

bir yönetimin, sadece içteki kuvvetiyle uzun süre başta kalabilmesi mümkün değil.

Faşist cunta, işbaşına geldiği günden beri sosyalist ve tarafsız ülkeleri tamamen karşısına bulmuştur. Batılı emperyalistler ise, yukarıda da belirttiğimiz gibi, cuntayı çoktan beri gözden çıkartmışlardır. Fakat, Kral'm beceriksizliği yüzünden darbeyi gerçekleştirmemişlerdir. Bu yenilginin kızgınlığı içerisinde cuntaya adamaklı cevhe almışlar, Kral'ın ülkesini terkederek kaçmasına rağmen cuntaya karşı onu tutmakla kararlı olduklarını göstermeleridir. Nitelik, gerek Amerikan, gerekse İngiliz elçileri, Kral'a akrade olukları gerekçesle cuntayı muhatap saymayacaklarını bildirmiştir.

Batılı emperyalistlerin baskısı karşısında cuntacılar, sonrasında tutum değiştirerek Kral'ın gerektirse Atina'ya dönüp tekrar tahtına oturabileceğini açıklamak zorunda kalmışlardır.

Batılı emperyalistlerin baskısı karşısında cuntacılar, sonrasında tutum değiştirerek Kral'ın gerektirse Atina'ya dönüp tekrar tahtına oturabileceğini açıklamak zorunda kalmışlardır.

Birleşik Amerika ve İngiltere, Konstantin'i yine kullanmağa çalışacaklardır. Ama, düşünden kaçarak itibarını yitirmiş bir genç soyordan fazla şey beklemek abestir. Esasen damarlarında tek damla Yunan kan dolaşmayan, Batı eliyle tahta oturtulmuş ve Washington'ın kuklası olduğu açık seçik ortaya çıkmış bir Kralliyet hâzedâmi hiçbir zaman Yunan halkın tam sevgisine ve destegine sahip olamamıştır.

Konstantin'in artuk işe yaramayacağını kısa zamanda anlayacak olan emperyalistler, bundan böyle kendilerine Yunan ordusunu içinde taraftar etmeyeceklerdir. Tıpkı Vietnam'da olduğu gibi, CIA ajanları, cunta içerisinde değişiklikler deneyeceklerdir.

Ama yüzyede oynanan oyunlar ne olursa olsun, artık Yunanistan'daki iktidar mücadeleleri iki kutup arasında cereyan edecektir.

1) Halk kitlelerinin iradesine karşı iktidarı zorla almış olan faşist cunta;

2) Halk kitlelerinin her geçen gün daha fazla desteği kazanan sosyalist muhalefet...

Çünkü, kapitalist çevrelerin yedek kuvvetleri (düzmece cumhuriyetçi partiler ve kralik mütessesi) faal rol oynamaya kabiliyetlerini praktikte kaybetmişlerdir.

Üstelik, Akdeniz'deki kuvvetler dengesi batının klasik çatıları aleyhine döndüğünden, artık Yunanistan'daki gericili kuvvetlerin direkt müdahalelerle batılar tarafından desteklenmesi de imkânsızlaşmıştır.

Yüzyede bütün aksi gösteriye rağmen, Yunanistan'daki siyasal gelişmeler, mantıklı yoluna girmiştir. Bundan böyle Yunanistan'da faşizm ile sosyalizm çatışacak ve bu ülke de, Akdeniz Bölgesi'nde kuralmaka olan «yeni dünya» da erge kendi yerini alacaktır.

Millî Eğitim Bakanı gaflet içerisindeidir!

Fakir BAYKURT

Birinci 1959 sonunda Şavşat'taki otaokuldan geri çektiler. Teknik öğretmenin alt katında bir odaya çıktırlar. Öğleleri kâtipler, hademeler, çay kemek, zeytin ekmek idare ediyorduk. Suçum, okulların, köylerin ve yurdun haline Şavşat'taki «Efkâr Tepesinde bakmak, gördüklerimi kör parmağın gözüne makamıyla yazmaktı. O zamanki Millî Eğitim Bakanı da tipki bugünkü gibi politikanın ve «politikaya istigal» etmenin ne demek olduğunu bilmiyordu. Ama firıldak gevirmeyi çok iyi biliyordu: Beni romandan vurdur. Talim terbiyeden bir karar çıkarttı. «Yılanların Öcünü yazan bir kimse inürebbilik yapamaz» dedi. Garip bir eğlence idi. İçeride Eyüpoglu, Karaosmanoğlu, Adıvar gibi edebiyatçıların bulunduğu bir jüri bu romana birincilik vermişlerdi. Bir ağız kara ihbar üzerine mahkeme de beraat çekmişti. Şekvaci bakan, fetvaçı bakan, sağcı yargıcı hepsi aynı adam, aynı makam; sorusuz savunmasız «Bakanlık emrine alındı beni. Ama altı ay sonra «şütlâls» patladı. Ben işimin başına döndüm, o Yaslıada'ya gitti. Altı değil, onaltı ayda kendini kurtaramadı.

İkinci 1966 sonunda odu Çubuk'un dağ köylerinden dönüp geldim. Ellime bir kâğıt tutsuştular. «Tavırlarım, hizmetlerim, yazılarım» münferitliğin ciddiyetyle başdaştı: İlamadığından başka işe çalıştırılmak üzere Kültür Müsteşarı emrine verilmişim. Hangi iş olduğu belli değil. Bir yazı ile görüşmeye çağrıldım. «Size ne iş verelim, ne yapamı?» Öğretmenleri ana doğurmuyor, öğretmenlerin canı elini, onuru yok; eni yetiştirme için halkımızın alını teri harcanmaması gibi yerden alıp gökte savuruyorlar. Onlara sormuyorlardı, ben onların sendika'sına başkanlık ediyordum, bana soruyorlardı. Alaturka kurnazlığı. Anlattım: «İstedığınız yere verin gider çalışırım, ama hesabını da sorarım...» Beş ay iş vermediler. Altıncı ayda uyduruk bir masaya oturtular: «Otur ve sus...» demekti bu. Ama dün yarım değişti; şimdi otur dediğin zaman çocukların oturmuyor, sus dediğin zaman çocukların susmuyor.

Üçüncüçüsü de bu, 1967'de örüldü başıma. Bu seferki daha cinsiyet bakanı. Gelp geçten yetmişin içinde, öküz altında en iyi danaları bulabilir, yumurtalarla çok iyi kulp kabılır. Sendikacılık, dernekçileri yedi il açrı köylere, kasabalarla sürebilir, ama «bilgis yayan bir Bakanlığın başında bulunduğu halde bilgisizdir.

Türk Eğitimi hâlâ muazzam bir başarıya muhtaç olduğu halde başarısızdır. Sorunlarım çok diyor, ama ne sorularlardan haber varır, ne çözümlerden. Eğitimin koluna vuruyor, belini kırmış. Hasan Ali Yücel'den sonra işe yarar, iş yapar bir Bakan bize haram olmuş gibi, bu da başarısızlar haikasına eklenip gidiyor işte. Ekleniyor, cünkü, (Bu cunkünün önüne bir parantez açılmış; öğretmenlerin savaşı, benim Bakanlık emrine alınmam bu cunkünün içindedir.) Cünkü:

Hasan Ali Yücel'den sonra gelip geçen bakanlar gibi bu da, öğretmenlerin şevki destekini sağlayamamıştır. Öğretmenlerin desteklememiği bir bakan, aşaçından ve yukarıdan ne kadar başka destek görürse görün, başarılı olamaz. Türkiye'de değil, dünyada yoktur böyle bir mucizenin örneği! Öğretmenler de böyle bakanları desteklemezler. Bu bakanlar öğretmenleri hor güdüller, bakmadılar. Başka her memurun aylığı yükseldi, üçe beşe katlandı, onu, Alaman'a işçi gitmeden durumlara düşürüler. Devlet maliyesini iç ve dış farelerden kurtaramadıkları ve kendilerini düşünmekten öğretmeni düşünmeye vakit bulamadıkları için onu huzursuz ettiler. Ve daha büyük bir kötülik ettiler: Böldüler onu! Okuduğu okulları kötülediler, kapattılar. Yoksul halktan yana olmadılar; zengin azınlığı tuttular. Yoksul halkın çocuklarına okul açma-

ILHAMİ ERTEM

(Hesabı çok zor verilecek bir gaflet!)

dalar, açılanları perişanlıktan kurtarmadılar. Yoksul köylerin öğretmenlerini unuttular, zengin azınlığın çocuklarına katırmış fırınlar sağlamak için resmi kolejler açtılar, devlet parasıyla yetişmiş profesörleri kiralığa çıkarıp özel yüksek okullar icat ettiler. Eğitimin yerlilik ve millîk niteliklerini bozdular. Şartlı şartlı yabancı uzmanları, yabancı paraaları, yabancı metotları ve ne idüğü belirsiz yabancı adamları daha meclisten karar çıkmadan barış gönüllüsü diye millî eğitime soktular. Açıktan olse onurunu elgînetmeyen bir ulusun çocuklarını Amerikan süt tozlarına alıştırırlar. Yabancıların programlarımıza parmak atmasına göz yumdular, böylece reformları, ihtilâlli okunacak dersler arasından çıkarttılar. Uyuşuk kör bir toplum yetiştiğinin düzenine öğretmenleri ålet etmek istediler. Sonra da «Siz öğretmeniniz, tarafsız olmamınız» diye baskı yapmayı başladılar.

Desteke me söyle dursun, bu yüzden devrimci ve gerçek milliyetçi öğretmenler bu tür bakanlarla ve onların İşbirlikçileri ile savaşa girişiler. Bu savaşta ben, öğretmenlerin temsilcisi olduğum, onların sözlerini söyledim, onların imzasını attırm için üçüncü kez bakanlık emrine alındım. Elbet meslektaşlarının çektiği çileyle ben de çeceğim. Ama kavgamıza yanlımcı önüne bir dalga götüreceğim. Akı sıra bakan, beni şimdiden suçladı, yargıladı ve mahkûm etti. Ama yağma yok. Ben bu işte asıl onu suçluyacağım. Ondan önce kendimde de bî tek sözümüz var: Ona ve bütün onun gibilere iyi öğretmenlik yapamamış. Vaktinde kulaklarını gereği kadar çekmemiştir.

Beni suçlayan Müdürler Komisyonu kararında: «Mesleğe girişimden bugüne kadarki davranış ve tutumum da gös-

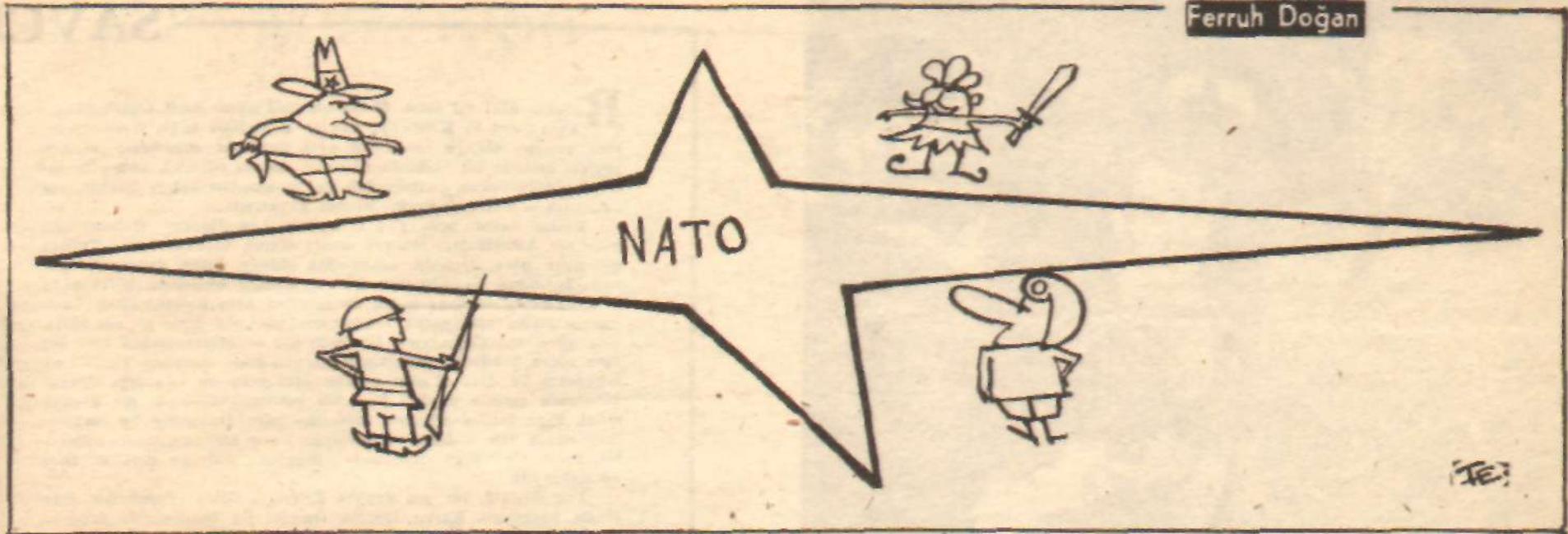

FAKİR
BAYKURT
(Halkımız
güclüdür. Kırk
sefer bakanlık
emrine alsalar,
yenilen biz
olmayaçız!)

önünde bulundurmak suretiyle...» diyor. Eh, kaç defa gördük bu objektif ölçülerden uzak cezaları; ve kaç defa af geldi geçti ben mesleğe gireli? Bay bakan, «Adalet» gazetesi verdiği özel demeçte, «bir öğretmenin göstermemesi gereken politik davranışlar» gösterdiğini ileri sürüyordu. Yaza yaza içiemlerimizde, söyleye söyleye dillerimizde tûy bitti. Politika bakanın anladığını değil, kanunda kitapta, ve sözükte yazılı olmalıdır. İktidara gelmek ve iktidarda kalmak için yapılan örgütü çalışmadır. Biz öğretmenliğimiz'e, sendikalığımızla, çok başka, çok farklı bir iş yapıyoruz. Yurt sorunlarıyla ilgilenmek sadece bizde değil herkese tanınmış bir haktır ve üstelik ciddi bir görevdir. Bunun çok etkili bir örneğini Ankara Muhkemesinin 8280 nolu yargıcı Fikri Alemdaroğlu vermiştir. Emekli Öğretmen Osmar K. Akol'u beraat ettiren bu yargıç, bar gönüllülerini dış politika sorunlarını, iç politika sorunlarını ele almanın süresi olmadığını 21.11.1967 günü 967/495 sayılı kararıyla saptamıştır. Bir sendika başkanı olarak öğretmenlerin ve kendimizin eğitim, yurt ve dünya sorunları üzerine görüşlerimizi söylemem; sendika yoluyla öğretmen, eğitim ve yurt sorunlarının çözümünü arastırmam nasıl suç olabileceğini bakanım?

Bakanın, gafililik içinde katıldığı pot sudur: Baykurt, Türkiye'yi bağımsız bir ülke yapmak deyimini kullanmıştır. Demek ki Baykurt'a göre Türkiye tam bağımsız bir ülke değildir. Bunu değil bir öğretmen, hiç kimse iddia edemez (Adalet, 11 Aralık 1967). Bir bakanın bu kadar gaflete düşmesi, sadece eğitim için değil Türkiye için tallıksızlıktır. Ona simdiğimiz Ataturk'ün «İstiklali tam denildiği zaman, bittabiyası, malî, iktisadi, adlı, askeri, harsı ve İlâh, her hususta İstiklali tam ve serbestisi tam

Odemeler dengesi ve NATO meselesi

NATO'dan çıkışmanın, iktisadi durumumuz bakımından da bir sakıncası yoktur. Hattâ, Konsorsiyom üyelerinin, bir çeşit cezalandırma düşüncesiyle kredileri keseceklerini farzetsen bile, bu, kısa devreli bir sıkıntılı devreden sonra, dış iktisadi ilişkilerimizin daha sihhatli bir yön almamasına ve kalkınmamızın daha sağlam bir ortama kavuşmasına hizmet etmiş olacaktır.

Prof. Sadun AREN

Türkiye İşçi Partisi'nin NATO'dan çıkış mamız hakkında ötedegi beri öne sürülmüş olduğu tez, son Kıbrıs buhranı üzerine dış politikamızın başlıca tartışma konusu haline almıştır.

Gerçekten, son bir kaç yılın olayları ve NATO'yu egemenliği altında tutan Amerika'nın hak tanrımayan saldırgan politikasının iyice su yüzüne çıkması, NATO üyesi olmamızın yurdumuzun güvenliğini teminat altına alması söyle dursun, tersine güvenliğimizi tehlikeye soktuğunu ve bağımsızlığımızı yahim bir şekilde zedelediğini ortaya koymuştur.

Bu durumda NATO'dan çıkışmayı düşünmedigini söyleyen hükümetin ve onu destekleyen çevrelerin bu şekilde düşünmelerinin gerekçesini başka bir yönde, dış iktisadi ilişkilerimizin durumunda aramak lazımdır.

Işteki tabloda 1965 ve 1966 yıllarına ait dış ödemeler dengemizin başlıca gelir ve gider kalemleri gösterilmiştir. Tablonun incelenmesinden anlaşılabileceği üzere döviz gelir ve giderlerimiz arasındaki aleyhte fark 1965'te 244 milyon dolar, 1966'da 277 milyon dolardır. Bu farklar, yabancılardan ve başlıca Amerika Birleşik Devletleri'nden borçlanılarak karşılanmıştır. Eğer borçlanmak mümkün olmasaydı — mevcut borçların fazl ve anapara taksitlerini ödemek ve kâr transferlerini yapmak mecburi olduğundan — 1965 de ancak, 328, 1966'da da ancak 441 milyon dolarlık ithalat yapabilirdik. Yani ithalatımız, tâlen yapmış olduğumuz ithalatın hemen hemen yarısına yakın bir seviyeye düşmüştür. İthalatın bu oranda kâsimasının mevcut iktisadi faaliyet hacmini yürlütmek bakımından ne büyük sıkıntılara yol açacağı ise açıktır.

Demek oluyor ki, Türkiye cari faaliyet hacmini ve gelir seviyesini devam ettirebilmek için yılda dışardan 250-300 milyon dolar civarında borç alımağa mecburudur. Bu noktada hemen sunu bilmek isteriz ki; iktisadi bakımından dışarının kredilerine bu derece bağımlı olmak memleketimizde

kaçınılmaz kaderi değildir. Memleketimiz bu duruma 1947 tarihinden itibaren düşmeye başlamıştır. Bu tarihe kadar döviz kazançlarımız döviz sarf-yatırımı zorluklarından başka, bir miktar rezerve (ihtiyat) ayırmamiza da imkân veriyordu.

Türkiye'ye yardım konsorsiyomunun üyeleri, yani Türkiye'ye borç veren memleketler, aynı zamanda NATO'nun da üyeleriidir. Öyle zannediyoruz ki, NATO'dan yana olanlar, NATO ile Konsorsiyom arasındaki bu ilişki, hattâ ayniyetten ötürü, NATO'dan çıktığımız takdirde Batı ile olan iktisadi ilişkilerimizin ve özellikle dış kredilerin de kesileceğinden endişe etmektedirler.

Oysa bu aynı çevrelerin nazarında Amerika ve Batı Avrupa memleketleriyle olan ilişkiler ve buradalar elde edilen krediler, memleketimizdeki kapitalist düzenin başlıca dayanaklarıdır. Bu dayanaktan ve ortaklıktan yoksun kaldıkları takdirde, yalnız kendi yararlarına işleyen bugünkü bozuk ve çökmez kapitalist düzeni ayakta tutamamaktan korkmaktadır. Hükümetin ve onun temsil ettiği sermaye çevrelerinin NATO'ya bağlılığının asıl nedeni budur.

Bu neden yalnız yersiz değil, fakat aynı zamanda sakat ve çelişmelidir de. Bir kere, NATO'dan çıktıığı halde onun üyeleriyle olan iktisadi ilişkileri sürdürmek ve hattâ daha da geliştirmek mümkündür. Nitekim NATO'dan çıkışmasını isteyenler böyle düşünmektedirler. Gerçekten, dünyanın en zengin memleketleri olan NATO Üyeleriyle iktisadi ilişkileri kesmenin gerçekçilikle başda bir yanı olmadığı gibi, yurt içiñ hiçbir yararı da yoktur.

Ayrıca, NATO'dan çıktığımız takdirde Konsorsiyom üyelerinin kredileri keseceklerini farzetsmek, bu kredilere atfedilen önem ve nitelikle çelişmeye düşmek demektir. Gerçekten, eğer bu krediler sadece Türkiye'yi NATO içinde tutmak için verilmekte iseler, bunların kesilmesini bir kayıp değil, tersine bir kaybağından, ekonomimizi hastalandır-

ran bir unsurdan kurtulmak olarak görmek gereklidir. Çünkü açıkta ki, bu maksatla verilen krediler yurdumuzun gerçekken kalkınmasını sağlamayacak, tersine dışa bağımlılığımızı gittikçe daha fazla artırmaktan başka bir şey yaramayacaktır.

Ozetleyeceğiz olursak, NATO'dan çıkışının iktisadi durumumuz bakımından da bir sakıncası yoktur. Hattâ, Konsorsiyom üyelerinin, bir çeşit cezalandırma düşüncesiyle, kredileri keseceklerini farzetsen bile, bu, kısa devreli bir sıkıntılı devreden sonra, dış iktisadi ilişkilerimizin daha sihhatli bir yön almamasına ve kalkınmamızın daha sağlam bir ortama kavuşmasına hizmet etmiş olacaktır. Gerçekten, bu durumda, Batı ile olan iktisadi ilişkilerimiz tamamen karşılıklı ticari menfaat esasına oturtulacağı ve bu esas üzerinden gelişilecegi gibi, sosyalist memleketler ve 3. Dünya memleketleri ile de iktisadi ilişkilerimizi geliştirmemiz stasyonel engellerden kurtarılmış olacaktır.

BASİCA DÖVİZ KALEMLERİ
(Milyon dolar olarak)

	1965	1966	
	Gelir	Gider	Gelir
İhracat	464	—	490
İthalat	—	572	—
Borç faizleri	—	30	—
İşçi dövizleri	70	—	115
Kâr transferleri	—	15	—
Borç taksiti	—	161	—
Toplam	534	778	605
Fark	— 244	— 277	

JACK RUBY, OSWALDI ÖLDÜRÜYOR
(Bir cinayet şebekesi)

SORU: Warren Komisyonu'nun ortaya attığı sonuçlardan niçin ve ne zaman şüphe duymaya başladınız?

CEVAP: 1966 yılı kasım ayına kadar Warren Komisyonu raporlarına karşı içinde büyük bir inançvardı. Hattâ diyebilirim ki, komisyon raporlarının doğruluğu üzerinde duydum şüphe yüzünden bugün nasıl bazı kişiler bana ateş püsküriyorsa, iste ben de o zamana kadar raporun doğruluğundan şüphe duyanlara aynı şekilde karşı koymuyorum. Raporun sonuçlarına inanmamın tek nedeni, onu bizzat okumamış olmadı. Yazar Mark Lane'in dediği gibi, «*Kişi Warren Raporu'nun sonuçlarına aneak bir şekilde inanabilir. O da, onu okumakla...*»

Geçen kasım ayında senatör Russell Long ile New York şehrine gitmişim. Yoctuluk esnasında bir ara konu Başkan Kennedy'nin öldürülmesine gelince, kendisi bana Lee Harvey Oswald'ın bu işi tek başına yapabileceğinden büyük bir şüphe duydum. Nedense senatorün bu sözleri bende büyük bir huzursuzluk yaratmış. Çünkü, karşısında konuşan, öyle sıradan bir kişi değil, ABD Senatosu'nun en önemli ve en güvenilir sözcülerinden biri idi. Bunu üzerine Kennedy'ye yapılan suikaste ilgili olarak yazılmış bulunan bütün kitap, dergi ve makaleleri okumağa karar verdim. Öyle ki, okudukça içimdeki şüphe de büyümeye başladı. Daha sonra da; 26 elit tutan Warren komisyonu raporlarını baştan sona kadar bütün belge ve delilleri birlikte dikkatli bir şekilde inceledim. Vardığım sonuç şu olmuştu:

«Kafatası içinde bir parçacık dahi akl olan bir kişi, raporu okuduktan sonra onun doğruluğuna inanamadı.»

S: Bu sözlerinizle Warren Komisyonu'nun suikaste ilgili olay ve

nedenleri kasıtlı olarak değiştirdiğini mi söylemek istiyorsunuz?

C: Hayır komisyonun son derece beceriksiz olduğunu belirtmek, eminim, her şeyi açıklamaya yeter. Tahkikatın başlangıcında komisyon, suikasti doğuran kaynakları ve nedenleri tüm olarak ölmeyordu. Üstelik ileri sürülen görüş ve deliller tam olmadığı gibi bunların çoğu CIA tarafından uydurulmuş sahte ve asılsız geyelerdi. Komisyon üyeleri daha başlangıçta Oswald'ın suçlu olduğunu öğrenmişler ve çalışmalarını yalnızca bu görüşün doğruluğunu ortaya koymak bir merkezde toplamaya başlamışlardır.

Okuduklarım arasında özellikle Edward Epstein, Harold Weisberg ve Mark Lane'in yazmış olduğu suikaste ilgili kitaplar, yalnızca şüphemimi kuvvetlendirmekle kalmamış, üstelik bara, kendisi tahkikatımla ilgili çok önemli ipuçları ve sağlam bir **BASLANGIC NOKTASI** vermiştir. Ortada bir gerçek vardı. O da, Oswald'ın Dallas şehrine suikastten kısa bir süre önce geldiği ve oraya gelmeden önce de ziti ay kadar benim başsavcısı bulduğum New Orleans şehrinde oturduğu idi. Oswald'ın suikastten önce New Orleans'daki faaliyetlerinin neler olduğunu ve kimlerle ilişkileri bulunduğu ortaya çıkarmanın faydalı olabileceğiini düşündüm ve bu konularda araştırma yapmaları için gerekli kişilere emir verdim. Bu araştırma esnasında bizzat, Warren Komisyonu üyelerinin ilgilendiği ve soruya cevemediği bir çok kişiyle konuştuk. Gördük ki, olaylar hic de Warren raporlarında belirtildiği gibi değildi. Her geçen gün yepenyi bir şey ortaya çıkıyordu.

Başkan Kennedy'nin öldürülme-

Bundan dört yıl önce, 22 Kasım 1963 günü ABD Cumhurbaşkanı John F. Kennedy, Teksas Eyaleti'ne bağlı Dallas şehrini yapmış olduğu resmi bir gezi sırasında onbinlerce kişinin gözleri önünde bir suikaste uğramış, tedavi edilmek üzere hastaneye götürülürken gırtağından ve boynundan aldığı kurşun yaralarının testirileye gözlerini hayata kapamıştı...

Dallas polisi, aynı gün içerisinde Lee Harvey Oswald adlı genç bir Amerikalıyı cinayet sanığı olarak tutuklamıştı. Polisin iddiasına göre, Oswald, çalışmakta olduğu kitap deposunun altıncı katından Kennedy'nin binmiş olduğu otomobile tüfekle üç el ateş etmiş ve daha sonra da tüfekini aynı katındaki kitap kollarının altına saklayarak oradan uzaklaşmıştır. Yine polisin iddiasına göre, Oswald, ayrıca, Kennedy'nin öldürülmesinden kısa bir süre sonra kendisini yakalamak isteyen polis memuru Tippit'i de tabancası ile dörtlü el ateş ederek öldürmüştür ve siğindığı sinema binasında polisle yaptığı kısa bir çatışmadan sonra ele geçirilmiştir. Yine Dallas polisinin iddiasına göre, Oswald'un bu cinayeti işlemesinin tek nedeni, kendisinin koyu bir «marksist» olması idi. Polis, Oswald'ın «marksist» olduğunu dair şu delilleri leri sürdürmektedir:

Lee Oswald, bir ara Sovyet Rusya'ya iltica ederek bir süre orada yaşamıştır. Karısı Marina Oswald ile Moskova'da tanışmış ve orada evlenmiştir. 1961 yılında Oswald tekrar Amerika'ya dönmüş ve New Orleans sokaklarında Castro rejimini destekleyen propaganda broşürleri dağıtmıştır. Hatta bir keresinde Meksika'daki Küba Elçiliğine başvurarak Küba'ya gidebilmek için vize istemiştir.

Kendisi fanatik, bir solcu idi ve iste bu yüzden Başkan Kennedy'yi öldürmek gereğini duymuştu.

Oswald cinayetin ertesi günü, polis müdürlüğü koridorlarında basın mensuplarına gösterilirken orada bulunmakta olan Jack Ruby tarafından herkesin gözü önünde tabanca ile öldürmüştür. Dallas'ta Carusel isminde bir gece kulübünün sahiplerinden olan Ruby'nin Oswald'ı öldürmesine sebep olarak polis ... kendisinin

Kennedy'yi
Kennedy'nin
yüzden kar
atlaşmasını.

Teknoloji
naton der
verme ve
başkaşının

Warren
calışması, yi
reklî bütîn
sonrası bağ
sunucular, D
mama ve
nu tarafında

Komisy
nû inceleme
kendisi çür
gün, sarare
kişi tarafın
findas oldu

Kamuoy
bat 1967 gü
tertipleyen
bölge içinde
tuklarası

Gürtisoi
reddediyor,
fundag, iste
tarafından
rim lepsi,
politikasını
Jin Ga
ahmeti leh

KENNEDY

sinden kısa bir süre sonra, bizler New Orleans'da suikaste ilgili olabilecekleri şüphesyle üç kişiye soruya çektiğimiz. David Ferrie, Alvin Beauboeuf ve Melvin Coffey. Yaptığımız son tahkikattan aldığımız sonuçlara göre, bu kişiler hakkında yeniden bir soruşturma açmanın gerekliliği olabileceğini düşündük.

CIA'nın parmağı

S: 1963 Kasım ayında, yani suikastten hemen sonra David Ferrie ve arkadaşları hakkında soruşturma açmaya niçin karar vermişiniz?

C: Başında bulunduğu New Orleans Savcılığı'nın kendine özgü bir çalışma düzeni bulunmaktadır. Ben ve diğer savcı arkadaşlarım, kendi bölgemizi ilgilendirmese de, daima kendi aramızda toplanır, faili bulunmamış yada çözümlenmemiş olaylar üzerinde tartışmalar yaparak bunları bir sonuca bağlamaya çalışırız. Suikastten sonra da böyle olmuştur. Bölgenizde bulunan ne kadar asırı fikirli politikacı, fanatik derecede dindar ve dejenere ruh hastası kişiler varsa, hepsinin dosyalarını ve son günlerdeki faaliyetlerini incelemeye başladık. İşte, David Ferrie'nin ismi o zaman aklimiza takılmıştı. Bir çok şüpheli kimseyle birlikte onun da durumunu incelerken gördük ki, kendisi 22 Kasım günü «ördek avlamak» ve «buz pateni» yapmak üzere cinayet işlediği Teksas Eyaleti'ne gitmişti. Durumu bizlere şüpheli görüldü. Evinin elçinarına göçüler koyduk, yakın arkadaşlarını soruya çektiğim. Teksas'tan döndüğünde kendisinin yaptığı ilk iş bir avukata gitmek ve geceyi de başka bir şehirde bir arkadaşının evinde geçirmek oldu. Ferrie ve İki

arkadashını soruya tekmek üzere savcılığa çağrıdı. Ferrie'nin anlatıkları kendisi hakkındaki şüphelerimizi daha da kuvvetlendirdi. Anlatığına göre, fırtına ve yağmur altında tam dokuz saat Teksas'a kadar otomobil kullanmıştı. Daha sonra planından vazgeçerek ördek avlamaya gitmemiş, bunun yerine buz pateni yapmak üzere Huston şehrine gitmişti. Nedense orada da buz pateni yapmak yerine tam iki saat bir telefon kuşağı yanında ayakta dökülp beklemisti. Bu anlatıkları şüphemizi daha da artırmış, kendisi ve iki arkadaşını tutuklanmak üzere nezarete alınmışlardır. Durumdan derhal FBI'yi haberدار etti. FBI bu üç kişiyi soruya çekmek üzere en kısa bir zamanda ken-

KENNEDY
(Amerikan fasatı)

GARRISON AÇIKLIYOR...

Kennedy'yi çok sevdigini, gayet ince ruhlu bir kimse olduğunu, Kennedy'nin ölümünden büyük bir teessüre kapıldığını ve bu yüzden karşısında Oswald'ı görünce dayanamayip tabancasını steslediğini... belirtiyordu.

Sıkkastın önemini göz önüne alan Amerikan Meclisi ve Senato derhal resmi bir tahlükət komisyonu kurulmasına karar verdi ve Yargıtay Başyargıcı, Earl Warren'ı da bu komisyonun başkanlığına tayin etti.

Warren Komisyonu dört aya yakın, bir zaman devamlı şekilde çalışmış, yüzlerce kişiyi dinlemiş, mevent delilleri toplamış, gerçek bütün uzmanlardan rapor almış ve sonunda suikast bir sonucu bağlamıştı. Ne var ki, Warren Komisyonu'nun getirdiği sonuçlar, Dallas polisinin ortaya attıklarından hiç de farklı olmamış ve yukarıda sıralanan olay ve sebepler Warren Komisyonu'nu tarafından da kabul edilerek cinayet dosyası kapatılmıştı.

Komisyon raporunun yayına alınmasından sonra, raporun tümüne inleyen hazi yazar ve uzmanlar Warren raporunun kendi kendisi gürten iddialarla dolu olduğunu, gerçekleri yansıtmadığını, arada acele edildiğini ve en önemli Kennedy'nin tek bir kişi tarafından değil de, çok lyl organize edilmiş bir teşkilat tarafından öldürüldüğünü ileri sürmüşlerdir.

Kamuoyu, resmi olmayan bu nazarıyceleri tarihsizken, 17 Şubat 1967 günü New Orleans Başsavcısı JIM GARRISON, suikastı tertip eden şebekenin elebaşları olarak hayatı kalan ve kendi bölgesinde oturan David Ferrie ve Clay Shaw isimli kişilerin tutuklanması için soru yargıçlığını başvuruyordu.

Garrison, komisyon raporunun getirdiği sonuçları tüm olarak reddediyor, suikastın tek kişi tarafından değil, bir şebeke tarafından, istekle de «sol» kanatdan değil, «sağ» kanatdan bir şebeke tarafından işlenindiğini ortaya atıyordu. Suikasta parmağı olanlarım hep, eski CIA ajanlarından olup, Kennedy'nin barışçı dis politikasının karşılığında yer alan kişilerdi.

Jim Garrison'ın Shaw ve Ferrie hakkında tutuklama kararı alınmasından sonra soru yargıçlığını başvurmasından beş gün bile geç

meden David Ferrie evinde ölü olarak bulunuyordu. Garrison'un iddia ve delillerini dinleyen juri üyeleri, Clay Shaw'un tutuklanması için olsun oy kullanmadan sonra Shaw tutuklanıyor, fakat daha sonra 10 bin dolar kafelette serbest bırakılıyordu.

Jim Garrison, suikaste ilgili iddialarını ortaya attıktan sonra başta CIA olmak üzere bir çok resmi kuruluşun yıldızlarını üzerine çekmişti. Bu arada, kendisini ypratmak için CIA tarafından binlerce dolar sarfedilerek basında ve televizyon programlarında kendisi aleyhine öldürücü bir kampanya açılmıştı.

Bu arada Amerikan Senatosu, suikaste ilgili olarak yeni bir karar almıştı. Bu karara göre, suikaste ilgili olarak toplanan ve Warren Komisyonu raporlarında yer alan bütün deliller ve tutanaklar, gizli milli arşivler arasına kaldırılacak ve 2038 yılının Eylül ayında kadar hiç kimse bunları incelemek ve yayımlamak hakkına sahip olamayacaktır.

Bu karar Garrison'ı daha da kamçılamıştı. Kendi kanalından soruşturmaları kısa bir zamanda tamamladığı gibi, yeni yeni deliller de ele geçirmişti.

Pek yakın bir zamanda New Orleans şehrinde, Başkan Kennedy'ye yapılan suikastın duruşmasına yeniden başlanacaktır. Bu durumda iddia makamı, Warren Komisyonu'nun ortaya attığı sonuçların tam tersi bir görüşü savunmaktadır.

Kamuoyu, ille de Garrison'ın ya da Warren Komisyonu'nun haklı ekemasını değil, gerçeklerin ortaya konulmasını istemektedir. Bu gerçeklerin ortaya çıkmasında GARRISON'ın muhakkak kılınan büyük payı olacaktır.

Aşağıdaki yazı serisinde tanınmış Amerikan dergisi Play Boy'un, Jim Garrison ile yapmış olduğu konuşmaları çevirisini bulacaksınız. Garrison'ın suikaste ilgili görüşlerinin duruşma başlamadan önce okurlarımız tarafından bilinmesinde büyük yarar görmekteyez.

GARRISON
(CIA'ya rağmen)

Mekin GÖNENC

Y SUİKASTININ İÇ YÜZÜ

dilerine göndermemizi istedî. İstenilen yaptı. Ferrie ve iki arkadaşını FBI'ya gönderdi. Fakat David Ferrie ve arkadaşları kısa bir zaman sonra FBI tarafından serbest bırakıldı. Üstelik, kendileri için düzenlenen bütün soruşturma raporları «ÇOK GİZLİ» olarak nitelendirildiğinden, gizli milli arşivler arasında kaldırılmıştı. Ne nazik ki, ben dahil, hiçbir kimse, 2038 yılının eylül ayına kadar bu soruşturma belgelerini görmek hakkına sahip değildi.

S: Üç yıl sonra Ferrie hakkında yeniden soruşturma açığınızda yeni delil ve ipuçları bulundunuz mu?

C: Yaptığınız tahlükət sırasında bizler, Castro aleyhisi Küba'ı sür-

günler ile CIA arasında kurulmuş askeri ve stratejik niteliğinde çok gizli bir işbirliği bulunduğunu meydana çıkardık David Ferrie, Lee Harvey Oswald ve Jack Ruby arasında çok önemli bazı ilişkiler bulunduğuunu öğrendik.

S: Bir ara bu iddianızın, yani Başkan Kennedy'nin bir teşkilat tarafından planlı şekilde öldürülüğü tezinin doğruluğunu kabul edelim. David Ferrie'den başka kimlerin bu teşkilatta yer aldığı, suikastin nedeni ve nasıl tertiplendiğini meydana çıkarabileceğiniz mi?

C: Evet, çıkışlı Başkan Kennedy'nin öldürülmesi tek bir sebebe dayanıyordu. Kendisi o zamanlar gerek SSCB, gerekse Castro yönetimini ile ABD arasındaki buzları çözmeğe ve dâsluk bağıları kurmağa çalışmaktadır. Kendisini öldürüler, Kennedy'nin komünist blok ile birliği ilişkiler kurmasına engel olmak isteyen fanatik bir anti-komünist grubu Sulkast planının «uygalama» bölümünde de, Castro aleyhisi bazı Küba'lı sürgünler yer almıştır. Bu Küba'lı sürgünler, «Domozdar Körfezi Çökmesi» esnasında Amerikan Hava Kuvvetleri'ni çırpmaya yapan birliklerin yardımına göndermediği ve daha sonra da 1962 yılının ekim ayında patlak veren «füze krizi» dolayısıyla kendilerinin Meride Castro yönetimini ortadan kaldırma fırsatını imkansız bırakarak kararları aldığı gereçsiyle Başkan Kennedy'yi asia affetmemiştir. Bu Küba'lı sürgünlerde göre, Başkan Kennedy kendilerini komünistlere «satmıştır» ve bunun böyle olduğuna içten inanmaktadır.

Sulkastte ilgili teşkilatın daha üst kademelerinde ise çok sayıda asırı sağcı ver almışlardır. Bunları basit anlamda «muhabazakâr» tutumlu kişiler yerine, «yeni Nazi» olarak tanım-

lamak daha yerinde olur. Ayrıca, bunların arasında, zenci Amerikalıları şiddetle yıldırmak üzere güney eyaletlerinde kurulmuş bulunan «Minutemen» isimli teşkilattan ayrılmış bazı asırı sağcılar da var almıştır. Bunlar kendi gruplarını sereğinden fazla «liberal» bulmaya başlamışlardır.

CIA faaliyette

Başkan Kennedy'ye zencilere medeni haklar sağlayan tasarıyı ortaya attıktan ve dışta da barışçı hedefler güden bir politikaya yöneldikten sonra — bu arada kendisi nükleer denemeleri kısıtlayan anlaşmayı imzalamış bulunuyordu — bu asırı sağcı gruplar ortadan kaldırılacaklar, hedefi bulmuş oluyorlardı. ABD dis politikasının değişimi, yukarıda açıklanan her iki grup için de havası önem taşımaktaydı. Asırı sağcılar işin ideolojik açıdan Küba'lı sürgünler için de hem ideolojik, hem de özel çıkarlar açısından dis politikanın değişimi, kendi aleyhilerine olacaktı. Şayet Kennedy dis politikası başarıya ulaşacak olursa, Küba'lı sürgünler bir dala Küba'ya dönmekten imkânsız olacağına inanmışlardır.

CIA'ya gelince, bu gizli istihbarat teşkilatı, yukarıdaki her iki grupta da işbirliği yapmaktadır. Dericde Küba'ya «çıkartma yapmak» ve Fidel Castro yönetimini ortadan kaldırmak fizere Küba'lı sürgünlerden ve diğer Castro aleyhisi elemanlarından meydana gelmiş bir grup maceraperest CIA teşkilatı tarafından New Orleans dolaylarında Pontchartrain gölünün kuzeyinde eğitim görmektedirler. Asırı sağcı grubun elebaşlarından David Ferrie'nin bu askeri eğitimle ilgili olarak önemli görev ve faaliyetleri vardı.

CIA teşkilatı, Kennedy'nin başlığı politikasını 1963 yazının sonlarına kadar unutturmamıştır. Çünkü o zamana kadar Castro düşmanı maceraperestlerin eğitiminin mali bakımından devamlı olarak desteklemisti. Miami — New Orleans ve Dallasşehirleri üçgeni arasında CIA tarafından desteklenen Castro aleyhisi bir yeraltı hareketi yürütülmekte idi. Bu gizli harekette Jack Ruby'nin rolü, Dallas şehrinde yeraltı teşkilatı için silah ve cephane temin etmekti. Miami ve New Orleans'da ise eğitim faaliyetleri yürütülmüştür.

Füze kriziinden hemen sonra Başkan Kennedy Krusçof ile Küba'yi hiçbir şekilde işgale etmememek fizere gizli bir anlaşma imzalamıştır. Buna karşılık Rusya da, Latin Amerika'daki yıkıcı faaliyetlerini yumusatmak fizere Castro'yu ikna etmeye çalışacaktır. Bu anlaşma üzerinde CIA'nın Küba'yi istilâ plâni yalnız durdurulurmakla kalmayıp 31 Temmuz 1963 tarahinde FBI yetkilileri tarafından yeraltı teşkilatının Pontchartain gölü kuzeyindeki karragâhı basılmış ve orada bulunan silah ve cephane elkonulmuştur.

Sayet olayla burada bir son bulunmuş olsaydı, belki de Başkan Kennedy'ye hiçbirsey olmayacağından. Fakat, Kennedy 1963 yılının sonbaharında Castro yönetimini ile dostluk bağları kırıkmış fizere teşebbüs zemnesi, bardağı tasranın sor damla olmuştu.

Gelecek hafta

**Suikasti kimler
nasıl yaptı?**

EDİ SÜRÜLGÜYOR
faşistlerin kurbanı oldu

YASAK KİTAPLAR!

Çetin ÖZEK

Yıllar yılı çağdaş uygarlık düzeyine erişmekten söz açar, daha sonra bu düzeye ulaşmamak için elimden geleni de yapmakdan geri kalmayız. Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak, pek çoğu için, mutlu bir azılığın batının mutluluk araçlarına kavusturmak, mini etek giymek, televizyon seyredip viski içerek devinin güzelliğine dalınmak, büyük sözler söylemesi adet olan günlerde «uygarız» diye bağırmak anlamını taşımıştır. Çağdaş uygarlık, bu anlamda içinde, Tanzimatın batı taklitciliğinden pek de ayrılmıyor. Devrimci çağdaşlaşmanın, gerçekle batıya karşı bir başkaldırımı gerçekleştirmek için, batının bilimsel olanaklarına erişmek, çağın bilimsel teori ve sonuçlarını öğrenmek, emperyalizme ve kapitalizme isyan eden ülke olarak bu isyanın gerektirdiği düzeni kurmak ve bu düzeni kurbalırmak için toplumun bilgi ve sosyal yapı yönünden değişimini ve olgunlaşmasını sağlamak olduğunu kavriyamamış bir türü. Daha doğrusu, bu gerçeğin toplumca kavranmaması ve toplumsal bilinçlenmenin gerçekleşmemesi için bilerek ve isteyerek çağdaşlaşmak ters bir yorum fırına sokulmuş ve küçük bir mutlu azılığın imtiyazı olarak gösterilmiştir. Bu şekilde biçimlenen düzenin değişmemesi için de, toplumun süregelen düzenin hiç de Mustafa Kemal'in dilediği düzen olmadığını, çağdaş düzenle ilişkisizliğini kavramaması için elden gelen yapılmış. Düzenden yana olmayanlar suçlanmış, baskı altına alınmış, süründürülmiş, bir bikkinklik yaratılmış istenilmiştir. Ceza kanunları koca koca cezalar taşıyan maddelerle doldurulmuş, ceza kanunun yetişmediği yerlere de, yetkilerin kötüye kullanılması suretiyle kişilerin tehditlenmesi usulü yetişmiş. Bilinçlenmenin en çok büyüğü günümüzde, öğretmene, memura, işçiye, sendikalara yapılan haksız işlemler, sabotajlar, fiili baskilar, satın alma deneyleri, iftiralar, tehditler, suçlamalar bunun en büyük kanıtı oluyor.

Toplumsal bilinçlenme ve bilgi yönünden çağdaşlaşma olanaklarını kısıtlayan en öneşili hükümlerden biri de Basın Kanunu'nun 31. maddesi olarak görülmektedir. Bu maddeye göre, «Yabancı memleketlerde çıkan basılmış eserlerin Türkiye'ye sokulması veya dağıtılması Bakanlar Kurulu kararla menkulunabilir. Bu gibi basılmış eserlerin Bakanlar

Kurulu'ndan acele karar alınmak üzere, İçişleri Bakanlığı'na karardan evvel dağıtmaları men olunabilecegi gibi, dağıtılmış olanlar da toplanabilir. İdarenin bu konudaki yetkisi şimdi sadece yurt dışında basılan eserler içindir. 1950 yılından önceki yasalara göre, «Yabancı memleketler kitapları dahi yasaklayıp, yarğın kararı olnaksızın bunları toplatmabiliyor.

Anayasa dışı

Basın Kanununun 31. maddesinin, çağdaş bilimsel düzeye erişmek amacı önünde büyük engel oluşunun dışında, inancımızca Anayasaya aykırı oluşu da bir gerçektir. Böyle bir hükmü, haberişme özgürlüğünü sınırlaması yönünden Anayasanın 17. maddesine, düşünceleri açıklamak özgürlüğünü engellemesi yönünden Anayasanın 20. maddesine, yargıç kararı olmadan toplama imkânı vermesi yönünden Anayasanın 22. maddesine aykırıdır. Fakat, Basın Kanununun 31. maddesi özellikle, «Herkes bilim ve sanatsa serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama yapma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir» hükmünü taşıyan Anayasanın 21. maddesine aykırı nitelik taşımaktadır. İdare, en bilimsel nitelikteki bir eseri yasaklamakla, bu eserin Türk toplumuna okunup, bilinmesi olanaklarını sınırlayabilmekte, diğer bir deyişle, halkın sadece iktidartların imkân tanıdığı konularda bilgi edinebilmek, öğrenebilmek hakkına sahip olabilmektedir. Bu açıdan, bilim özgürlüğü, sadece düzenin işne gelen ve bilimsel niteliği bulunsun veya bulunmasın, şeýlerin öğrenilebilmesi oanağı anlamına gelmektedir. Bütün bu gerçeklere rağmen, maddenin Anayasaya aykırı olmadığına karar veren Anaya Mahkemesi'nin kararını benimseyebilmek mümkün olmasa gerektir.

Basın Kanunu'nun 31. maddesi,

Emperyalizme karşı savaşlarda efsaneleşmiş bir ismin yeni kitabı:

ERNESTO «CHE» GUEVARA KÜBA'DA SOSYALİZM VE İNSAN

YENİ ÇIKTI

4 lira

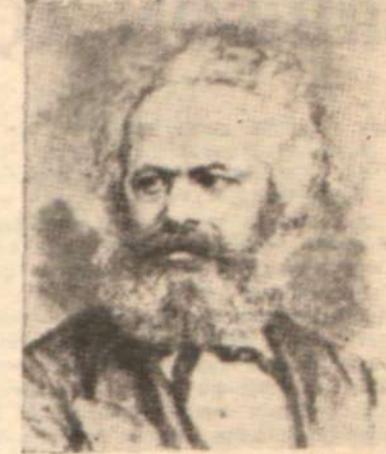
PAYEL YAYINEVİ — P.K. 889

İSTANBUL

Ant Der: 377

Engels

Marx

Nâser

Castro

yasaklanacak kitaplar konusunda bir ölçü de koymuş değildir. Bu bakımdan, idare istediği basılmış eser yasaklamak olağana sahiptir. Bu konuda idarenin tüm bir özgürlüğü söz konusudur. Böyle bir özgürlük söz konusu olunca, düzenden yana olmayan ve fakat bilimsel niteliği su götürmeyen yayınların dahi engellenmesi olağanlığı idareye tanıttır demektir. Bu olağan, başlangıçta belirttiğimiz gerçek çağdaşlaşmayı engelleyici araç olarak kullanılabilir ve kullanılmaktadır. Böyle bir durum karşısında, Türklerin belirli sınırlar dışında bilgileri edinebilmesi dahi, ancak belirli bir mutlu azılığın hakkı durumuna girmektedir. Çünkü, yurda girmesi yasaklanan kitapların Türkiye'de Türk dilinde yayılmasına, bu eserlerden parçalar alınması dahi yasaklanmıştır. Bu durumda, bir bilim adamının bilimsel çalışmalarında bunlardan ya-

rarlanarak, atıf yapabilmesi, görüşünü destekleyici parçalar alışı dahi suç olacaktır.

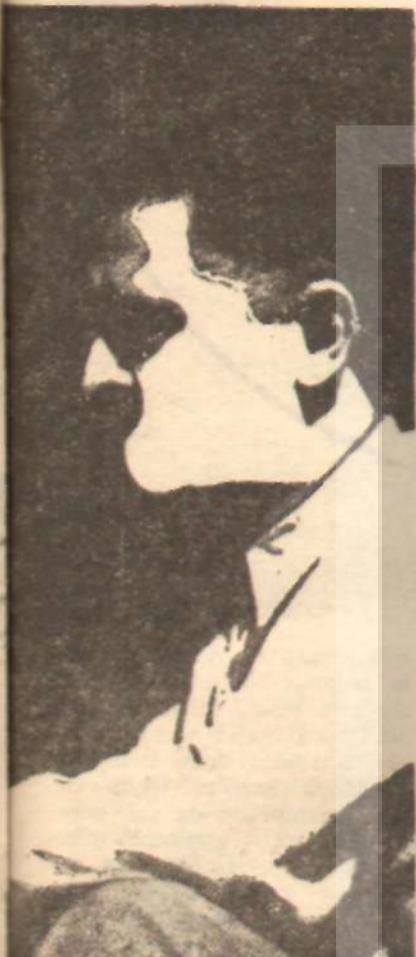
Neler yasak

Anayasal düzene aykırı ve toplumun bilimsel gelişimini engelleyici bu kanun hükümlerine dayanılarak, 29 Ekim 1933 ile 1 Mayıs 1966 tarihleri arasında yaklaşık olarak 1540 basılmış eser idarenin kararlarıyla yasaklanmış durumdadır. Yasak kitaplar listesinin incelemesi ilginç bazı sonuçlara varmayı mümkün kılmaktadır. 2. Dünya Savaşı'na yakın günlerde ve savaş süresince, sosyalizmle ilgili olan eserler kadar, faşizme çatan, faşizmin

temellerini gösteren yayınların da yasaklandığı görülmektedir. Örneğin, «anti antimarkizm», «faşizm ve yurttaşlara açık mektup», «Alman faşizmi», «kuduran faşist seni her yerde boğarm» gibi yayınların yasaklanma günleri birbirine yakındır. Bu devre içinde, Sovyet Dışişleri Bakanı Litvinov'a ait kartpostallarının dahi yasaklandığını görmek de mümkün. Aynı devre içinde, lâik devlet düzenine aykırı olduğu kabul edilen bir çok basılmış eser de yasaklandığı görülmektedir. Savaş yıllarından sonra ise, iktidarların özellikle halk cumhuriyetleriyle uğraşmaya başladıkları göze çarpıyor. Halk cumhuriyetlerinde olup bitenlerin toplumuza ögrenilmesi hemen he-

Lenin

Nazım Hikmet

men yasaklanmış gibi. Örneğin, Bulgaristan'da, Romanya'da ve Macaristan'da çıkan bütün yayınlar, ayrılmak üzere, yasaklanmış durumdadır. Özellikle 1950 yılından sonra, sol akımlar, sosyalist ülkelerde olup bitenler ve sosyalist bilim'e ilgili yayınların yasaklanmasına büyük ölçüde dikkat edildiği görülmektedir. Bu yasaklar genel olarak sol teori için olduğu gibi, sosyalist

ülkelerdeki değişik konular için de söz konusudur. Örneğin, «manifest», «Karl Kautskiye göre sosyalizm», «Hayali sosyalizm ve ilmi sosyalizm», «Marks - Engels'in hayatları», «Sosyalizm», «Sınıf», «Yeni Sovyet Kanunu Esası», «Asie politique économique», «problems of socialism», «Anarchisme ou socialisme» gibi teorik eserler yasaklanan Yayınlar arasında. Bu arada, Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Çekoslovakya'nın halk cumhuriyetleri üzerindeki durumlarını anlatan bütün eserler de yasaklanmıştır. Bununla da kalınmamıştır. Sosyalist ülkelerin çoğundaki sanat hareketleri ile ilgili bilgileri kapsayan eserler de yasaklananlar arasında. İşte örneği: «L'art dans Romaine», «Sovyet İterature», «Les lettres françaises». Spor hareketlerinden dahi tedirginlik hissedildiğini şaşkınlıkla görmekteyiz: «Le sport quiert dans la Tchécoslovaquie» ve «Le sport en Hongrie» yasaklanan Yayınlar arasında. Özellikle, sosyalist ülkelerdeki işçi örgütlenmesi ve işçinin durunu anlaşılan hiç hoşa gitmeyen şeyler: «La vie des travailleurs», «Les syndicats en Hongrie» ve en komişi «Romanya İş Kanunu - The Labour Code of The Romanland». Bir bilm adamının bu şekilde, örneğin Romanya iş kanununa atıfta bulunması suç olmaktadır. Sosyalist ülkelerdeki, gençlik, eğitim, kültür çalışmaları için de aynı örnekleri gösterebiliriz. Bu yasaklama, sola eğilimi olan bütün örgüt ve eylemler için dahi, bu eylemler bir kapitalist batı ülkesinde gerçekleşse dahi, söz konusudur. Son yıllarda yasaklanan kitaplar içinde ise, özellikle Arap ülkelerinin bağımsızlık savasları ile ilgili konulara değinen eserleri görüyoruz. Nedense, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme karşı bağımsızlık hareketlerinin ülkemizde bilinmesinden hiç de hoşlanılmadığı anlaşılıyor: «Revolution versus the new world», «El Nasır», «Şub Asya ve Afrika», «Siretil Cezair», «Chez des amis en Afrique», «Road to revolution», «And Havana wake up», «Cuba», «Etudes anticolonialistes», bu arada sayılabilenlerden. Dünyada emperyalizme karşı ilk baş kaldırın ülkenin, aynı amaçla baş kaldırın ülkelere ilgili yayınları yasaklaması, günümüz Türkîyesi yönünden düşündürücü olsa gerektir,

Yasak kitaplarının listesi

TİP Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadır'ının bir soru önergesi üzerine İçişleri Bakanı Faruk Sükan 51 sayfalık bir liste ile 29 Ekim 1933'ten 1 Mayıs 1966 tarihine kadar Bakanlar Kurulu tarafından yurda sokulması yasaklanan ve yurt içinde yayınlanıp da toplatılan ya yinleri açıklanmıştır. 1540 yasakının ismini ihtiva eden listeden, okurlarımızı ilgilendireceğini tahmin ettiğimiz kitapları seçerek yayınlıyoruz.

Anti - Anti Marksizm; Hürriyet Yolu; Manifest; Sovyet Harciye Komiseri Litvanof'a Ait Kartpostalılar; Sovyet İdare Chazının İslahında İşçi; Sovyet Kuruluşunda Ecnebi İşçiler; Stalin Diyor Ki; Siyasi Avrupa; Enternasyonal İşçiler Cemiyetinin Açık Kitabesi; Fasizm ve Yurttaşlara Açık Mektup; Lettre Collectives Des Eveques Espagnols; Alman Faşizmini; Bir Zait Bir Nakış; Benerci Kendini Niçin Öldürdü; Karl Kautsky'e Göre Sosyalizm; Karl Marks - Kapital; La Question D'orient; Hayali Sosyalizm Ve Ilmi Sosyalizm; Marx - Engels - Hayatları; Nazım Hikmet'in Hayati Ve Eserleri, Şiriller; Revue Economique Et Parlementaire; Sosyalizm; Seyh Bedrettin Destani (Nazım Hikmet); Sunf Kavgası; 835 Satır (Nazım Hikmet); Yeni Sovyet Kanunu Esası; Kuduran Faşist Seni Her Yerde Boğarım (Brosür); Komünist (Türkçe gazete); La Litterature Internationale (Fransızca kitap); Ses (Türkçe kitap); Alman İlmi Bir Zehirdir; Komünist Bolşevik Partisi'nin Umumi Tarihi; Harbin Meşhur Adamları - Jozef Stalin (Türkçe kitabı); Krzit Feallyet (Türkçe dergi); Solcular Ve Kızıllar (Türkçe broşür); L'Ascension De Staline; Le Greve Coeur (?) - Aragon (?); Medarı Maşet Motoru (Salk Falk); Sınıf; Stalin'in Yükselişi; Türk İnkılâp Tarihi Yahut Şark Ve Garp; Wie Stalin Wurde; Asie Politique Economique; Karl Marx - Manifest; La Boulgarie Nouvelle; Bulgaria 2 Kongres; Devamlı Bir Suhû İçin Bir Halk Cumhuriyeti; Demokratia; Emekçi; Ekmek Kavgamız; Halk Gençliği; İşçinin Yolu Şaşmaz; Les Lettres Françaises; Bitmeyen Kavga (Steinbeck); Free Bulgaria; Jeunesse Populaire; L'Humanité; La Roumaine Nouvelle; Nous Avons Choisi La Paix; Sovyet Ermenistanı 1920 - 1945; Revue Romane; 1949 Yılına Ait Les Partisans; Bulletins Hongrois; Bureau Hongrois De Presse; Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu Faaliyetleri; 1 Mayıs - 1 Mayıs: Bulletin de la Chine; De La Morale Comuniste; Etudiants Du Monde; Five Years Of Hungarian; Güney Kore İşçilerinin Durumu; Hier Et Aujourd'hui; İleri Jön Türklerin Mektupları; Le Sport Ouvrier Dans La Tchécoslovaquie; Le Partisans De La Paris; La Vie Des Travailleurs; Le Plan Quinquennal; Le Sport En Hongrie; La Reforme Sociale En Tchécoslovaquie; L'Art Dans Romaine, M. Uykuşuz - Karikatür (Almanca); Moyen Orient; Pour La Defense NOT: Yukarıdaki isimler; Sükan'ın verdiği listeden aynen alınmıştır. Listedeki Yayınların çoğunun yazarlarının isimleri yoktur.

**ANT'a
Abone
Olunuz**

Tehlikeli açmazlara doğru...

- Amerika'nın NATO'ya yeni bir veçhe vermek yolundaki teşebbüsleri bütünüyle dünya barışını tehdit etmesi bakımından son derece tehlikeli görünmektedir.

Hüseyin BAŞ

NATO aracılığıyla Anglo-Amerikan Emperyalizminin uydusu olimak gibi kişiliktan yoksun, bağımlı dömen suyu politikalarının deðeñini en hayatı davamında «Ellimiz böðrumuzde kalarak» öðeyip ulusa onurumuzun iki parahk edilmesinin ezikliği henüz yüreklerden kaybolmadan, AP'nin aslan postuna bürünmüş diþ politikası, Nato paravanası ardındaki Amerika'ya yeni parsalar karşısında bu kez şüphesiz çok daha tehlikeli yeni imtiyazlar vermek üzere Brüksel'in yolunu tutmaka hiçbir sakınca görmemiştir.

Anglo Amerikan Emperyalizminin Sovyet tehdiksi bahanesiyle çöreklenerek ekonomik, askeri ve politik hegemonyası altına alındığı Avrupa'da, bir süredir NATO aracılığıyla sürdürdüğü hegemonyayı elde tutmakta güçlük çektiği; hele General De Gaulle'in NATO'yu terk ederek Atlantik Antlaşmasında tamiri imkânsız gedikler açısından sonra durumunun adamlıklık sarsıldığı gerçektir. NATO'nun Avrupalı üyelerinin, yok uzak olmayan bir gelecekte Avrupa politik birliğinin kurulması volunda NATO'dan koparak Fransa örneğini izlemeleri, böylece de General de Gaulle'ün dediği gibi «Avrupa'nın Amerika ile Rusya arasında bir parsa değil, bir baþ olmasın» gerçekleştirilmesi ihtimali, Birleşik Devletler, hele Orta Doğu ve Akdeniz'deki yeni politik konjunktür karşısında, veni tedbirler almak zorunluþuyla karşı karşıya bırakmıştır.

NATO bakanları toplantı taflinde.

Diger taraftan, Avrupa'nın ekonomik birlikten sonra politik birlige yönelikisinin kaçınılmazlığı, Avrupa uluslarında Amerikan hegemonyasından sıyrılarak bağımsız bir politika izlemek eğiliminin gün geçtikçe ağırlık kazanması ve bunların yanı sıra NATO'lu ülkeler arasındaki çatışmalar, anlaşmayı tehdit eden önemli faktörler arasında sayılmalıdır.

Birleşik Devletler'in NATO'lu ülkeler arasında baş gösteren çatışmaları yada anlaşmayı parçalamaya yönelik uluslararası hareketleri çeşitli ekonomik, politik, giderek askeri baskılırlar ve yer yer CIA'nın müdahalesiyle girişilen komplolarla «bastırma» denediği bilinmektedir. Buna rağmen, Birleşik Devletler'in NATO'nun bütünlüğünü korumak amacıyla giriştiği gizli vada açık müdahalelerin her zaman başarıya ulaşığını söylemek

güçtür. Orneðin, Atlantik tarafisi Lecanuet'cileri desteklemek yada General De Gaulle'ü su yada bu biçimde «bertaraf» etmek üzere CIA'nın da katılımıyla girişilen hareketler, başarısız olmuşlardır.

Buna karşılık NATO çerçevesi içinde kotarılan Yunan faşist darbesi piânları başarıya ulaşmıştır. Bununla birlikte, kısa sürede, bu sindirimme yöntemlerinin, hele General De Gaulle'lin başarısından sonra çıkar paktlarında patlak veren krizi bertaraf etmeye yetmeyeceği anlaşılmıştır. Gerçekte de NATO üyelerinin, arasında en azlı Amerikan taraftarları olanlar dahil, çok geçmeden General'in açtığı yoldan büyük bir hızla «Doğu'ya açılma» yarışına katıldıkları görülmüştür. Birleşik Devletler bu eğilimin iyice belirdiği sıralarda, doğuya

açımıayı engellemekten çok, anlaşmanın geleceği için tehlikeli gördüğü tek tek çıkışları, hiç değilse kontrol altına almak amacıyla, Doğu'a açılmanın sınırlarının NATO içerisinde saptanması gereğini savunmuştur. Hatta daha da ileri giderek, bir yandan şüphesiz De Gaulle'lin izinden Doğu'ya açılmak için yamp tutuşan müttetiklerini yattırmak, diğer yandan da De Gaulle'li kendi silâhıyla vurmak üzere Doğu'ya «Toplu bir bîleme», NATO'ca açılmışmasını öngörmüştür. Simdi yapmak istenen, General de Gaulle'in NATO handikapından kurtularak Doğu'ya açılmasının NATO birliği içinde yarattığı koruklu ortam sırasında yapılmak istenilen biraz daha farklıdır. Ancak içinde biraz sonra deðineceğimiz temel unsuriñ da yer aldığı farklılık, NATO üyelerini sadice askeri açıdan değil bu kez po-

litik açıdan da Amerika'ya daha bağımlı bir duruma getirmeye yönelikisini itibarıyla yalnız Orta Doğu ve Akdeniz Bölgesi açısından değil bütünlükle dünya barışını tehdit etmesi bakımından da son derece tehlikeli görünmektedir. Birleşik Amerika, Harmel Planı adı altında «askeri yapısını muhafaza edecek olan NATO'ya politik ve ekonomik bir hüviyet de vererek» NATO'nun bütünlüğünü sağlamamın yollarını araştırmaktadır. NATO'nun askeri yapısının, özellikle nükleer silâhlar konusunda daha dinamik bir duruma getirilmesilarındaki çabaların amacı da üyeleri yeni sorumluluk ve yüküm altına sokarak daha bağımlı kılmaktır. Böylece NATO üyeleri askeri bağımlılıkları yanı sıra anlaşmaya verilmek istenen yeni politik ve ekonomik hüviyetiyle de kıskıvrak bağlanacaklar ve Amerika'ya kopmamacasına bağımlı bir duruma getirileceklerdir.

Nitekim, Brüksel'de NATO Savunma bakanları bu yolda bazı kararlar almışlardır. Toplantıdan sonra basına, NATO tarihinde ilk defa beþ yıllık bir savunma plâm ve strateji kurulmasının kararlaştırıldı¤ı bildirilmiştir. Bu plân 11 yıllık stratejik, teknolojik ve siyasi gelişmeler gözönünde tutularak hazırlanmıştır.

Kararlar arasında devamlı bir Atlantik Deniz Kuvveti'nin kurulması ve Türk - Sovyet sınırına nükleer mayımlar döşenmesi gibi hususlar da vardır. Devamlı Atlantik Deniz Kuvveti'ne NATO'nun ilgili devletleri iştirak edeceklerdir.

ÇAĞLAYANGİL
— Kime hizmet? —

KIESINGER
Tedirginlik
veren bir
ortak...

Akdeniz'de özel bir deniz kuvveti kurulmasına ise şimdilik lüzum görülmemiştir. Ancak 6. Filo'nun Akdeniz'de üye devletlerle yaptığı manevralar çoğaltılacaktır.

Toplantıda bakanlar ayrıca ittifakın emrindeki stratejik nükleer kuvvetler, füze savar silahları, nükleer silahların tatkik alanda kullanıtları ve füze devletlerin nükleer planlamaya iştirakları konularını da gözden geçirmiştir.

Savunma Planlama Komitesi Türkiye'nin Rusya ile olan dağlık sınır bölgelerine atom mayımları yerleştirilmesi konusunun incelenmesini hızlandırmak hususunda askeri planlayıcılarla talimat vermişlerdir. Türk-Sovyet sınırına atom mayımlarından meydana gelmiş bir engel yerleştirilmesi konusu NATO Başkomutanı General Lemnitzer ve Türk Genelkurmayı tarafından incelenecek ve tavsiyeleri ihraç eden bir rapor nisan ayında La Haye'de toplanacak olan yedi savunma bakanına sunulacaktır. Yapılan açıklamaya göre, bınlar, bilinen mayınlardan gibi üzerlerine basınca patlayan silahlar değildir. Atom mayınlardan, diğer nükleer silahlar gibi, uzaktan ateslenmektedir. Bu mayınları Amerikalılar verecek ve bınların kullanılmasını veto etmek hakkına sahip olacaktır.

NATO Savunma bakanları, ayrıca teşkilatın stratejisini değiştirecek bazı kararlar almışlardır. Yeni stratejiye göre muhtemel bir komünist sal-

dırısına karşı tesbit edilmiş olan «yılık topyekün misilleme» politikasının yerini, «ker teyi yada değişebilen cevap» politikası almaktadır.

Ancak NATO bakanlarının aldığı uzun vadeli kararların NATO üyeleri tarafından tümüyle hiç değilse bilinen şekilde tezeden kabul edilmesi de pek mümkün görünmemektedir.

Gerçekten de yukarıda belirttiğimiz gibi NATO üyeleri arasında bu konuda derin düşunce ayrıkları mevcuttur. Öte yanda, üyeler arasındaki çatışma ve sırıtışmelerin varlığı da arzu edilenin bugünden yarına gerçekleşeceğini şüpheli kılmaktadır. Nükleer silahlara her zamankinden fazla istahia bakan, ve bunda, NATO'nun yükünün büyük bir kısmını yüklenip İngiltere'nin yerini alması dolayısıyla da

nükleer silahlar üzerinde hat ıddia eden Batı Almanya'nın bu konudaki tutumu NATO'nun Avrupa'lı müttefiklerini fazlaıyla tedirgin etmektedir. Bu olgu da kotarılmak istenen planın belli başlı engelleri arasında sayılmak gerekdir.

Şimdi iki noktayı gözde bırakınca tutmamak gerek: Birinci nokta NATO ülkelерinin, Birleşik Devletlerin askeri ekonomik ve politik çarklarına kör parmağının önüne ulu orta alet edilmelerine artıraza göstermeyecekleridir. Gerçekten de Avrupa'da özellikle son yıllarda beliren eğilim Amerika'nın müttefiklerini Kore Savaşında olduğu gibi kendi çkar savaşlarına sırıklemekte güçlük çektiğini ortaya koymaktadır. (Vietnam örneği.) İkinci nokta Türkiye açısındandır. Türkiye bunca acı deneyden sonra artık eski gibi, sorunsuzca Anglo-Amerikan emperyalizminin çarklarına bağlanamaz. Artık Türkiye'de hiçbir iktidar ülkeyi eskisi gibi kolaylıkla onu bağımlı hale getirecek hükümler altına sokamaz, icasız, bağımlı, kişisizken yoksun politikalara alet edemez.

Yeni oyunların kotarıldığı NATO Konseyine bu açılarından eğilmek gerek. Türkiye'yi yeni ve son derece ciddi açmazlarla sırıkleyecektir, başlarının çarkları uğruna fizerimize yıldırmalar cekecek yenj ve tehlikeli yükümlülüklerle karşı koymak ve bu konuda dikkatli davranışmak, bu ülkede yaşayan her insanın boynunun borcu olmalıdır.

İkinci millî kurtuluş savaşı...

Haluk TANSUG

Ismet İnönü, «Millî kurtuluş savaşı devam etmektedir» diyor.

Inönü haklıdır.

Cünkü, İstiklal Harbinden önceki Türkiye'de «Kraldan fazla kralci» davrandı menfaatlerine tävizler vererek Batı'lılara yaranacağını sanmıştı; 27 Mayıs devriminden önceki Türkiye de...

Cünkü, İstiklal Harbinden önceki Türkiye de Batı'lılara hudsuz siyasi yakını göstererek kendine çıkar bir dış politika yolu aramıştır; devrimden önceki Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de bütün siyasi ve ekonomik dalkavukluk denemelerine rağmen Batı'lıların politika oyularına ve mali dalaverelerine sırıklenmekten kendini kurtaramamıştır; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de... İstiklal Harbinden önceki Türkiye de «Aman Batıdan her ne pahasına olursa olsun ayrılmayalım, yoksa Moskof'un kucağına düşeriz.» İddialarına rağmen, bizat Batı'lılar eli ile milletlerarası pazarlık masasına oturtulmuştur; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de Batı desteği gören Yunanistanın «megalo idea» ci emperyalist yayılma planlarına hedef düşmüştü; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de Batı yardım tekliflerine muhatap olmuştu, bugünkü Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de Sovyet yardım tekliflerine muhatap olmuştu, bugünkü Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de, «aman komünistlerin yardım almayı, Moskova'nın sağa durununa düşeriz» teranelerle hareketsizligi sırıklenmek istenilmiştir, Batı'lıların oyuna karışırılmamaya çalışılmıştır; bugünkü Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de geriler, şartların zorluğundan faydalamp memleketi yabancılarla satmak istemişlerdi, devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de gerilerin bu düzmece iddialarına kanan gafliller çıktı, yabancı menfaatlerini böylece öz Türk menfaatlerinden üstün tutma durumuna geçen zavallılar olmuştu; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de Amerikan manda idaresi taraftarları «besleme basına» da alanen kalem oynamışlardır; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye de milîyetçi liderler (Atatürk dahil) hâlinde ve «komünizm» le damgalanmaya kalkışmışlardır; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki Türkiye, ye de Batı'lı kapitalistlerin birbir arazma yolu arayıp bulmuşlardır, devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki devirlerin Türkiye'si de Batı'lı kapitalistlere ha bire borçlandırılmıştır; böylece siyasi vesayet altına sokulma çalışılmıştır; devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

İstiklal Harbinden önceki devirlerin Türkiye'si de bir Yunan işgali karşısında

aklını başına alma zoru duymuştu, devrim öncesi ve sonrası Türkiye de...

Bu benzerlikleri suraya sahifeleme doldurmaktı.

Fakat özetle, şu yargıya kolaylık ve emniyetle varmak gerekektir: Kurtuluş Savaşı öncesi devirlerin şartları bugünün şartlarına «kızı «ardes» derecesinde benzemektedir.

Veya aynı benzevişle öbür açıdan bakıldığından, bugünkü şartları (tarihte esine çok az rastlanır derecede) İstiklal Harbi şartlarına denk düşmektedir.

Üstelik, İstiklal Harbi yıllarında Türkiye'yi aydınlaştı ve zaferde ve kurtuluşa kavuşturdu. «Atatürk'ü sistem», atom devri ortamında bile «geçer akçe» dir. Hattâ, «Atatürk'ü tarafsız politika» ve «milliyetçi devletçilik» esasları ashında bugün çok daha pratik kolaylık kazanmıştır. Nazarî ağırlık edinmiştir.

Cünkü, İstiklal Harbi yıllarında «tarafsızlık ve üçüncü dünya olma» ilkleri, sadece Türkiye'nin benimsediği ve tek başına izlediği bir politika iken bugün tüm dünyamı yarısından fazlası «Türk malı» Atatürk'ü politikayı maalesef Türkiye'siz hale durumundadır. Bizin tohumlarını attığımız Atatürk'ü politika taraftarları (Üçüncü Dünya ülkeleri) Birleşmiş Milletler'de bile çoğunluk bulunmaktadır.

Atom silahları, dünya harplerini, imkansız derecesinde zorlaştırmıştır. Başka deyimle, Batı ve Doğu blokları arasında esine az rastlanır bir dengelesme meydana gelmiştir. Dolayısıle, hem tarafsızlığının tehlikeleri azalmış hem de yine tarafsızlığın kıymeti, menfaatleri ve meziyetleri çoğalmıştır.

Bütün bu şartların fevkinde ise, Doğu'nun Batı ayarı bir kudret kazanması sonucu, Türkiye'nin coğrafi mevkii eskiinden çok daha büyük avantajlar edinmiştir. Türkiye'nin, «Atatürk'ü politika» yürütebilmek kabiliyetini, bu bakımdan atom devri şartları, daha da kuvvetlenmiştir.

Evet İsmet İnönü, haklıdır.

Türkiye'nin bugünkü içinde bulunduğu şartlar, Kurtuluş Savaşı şartlarına denk sayılabilir. Aynı şartlar, Kurtuluş Savaşı'nın devamını gerektirir.

Zaten, Batı'lı yabancıların ağızle konuşagelen gericiler ne kadar yaygaraçkarırlarsa çıkışmalar, tarbin akımı Türk'leri bugünden Millî Kurtuluş Savaşı'na devam mecbur bırakmaktadır.

Ve, Türkiye'nin meyelelerine, «Ali menfaatlerine böylesine yüksektan (gündelik teferruatı ve dertlere kapılmadan) bakıldığından, ortaya şu hikâyet de çıkmaktadır.

Cünkü olaylar, dünya çapı bir çerçevede içersinde anlam kazanıyor. «Yeni bir dünya kuruluyor»; bâzılarımız farketse de etmemes de, bu yeni dünyada Türkiye'yi verini bulmaya başlıyor.

Babalarımız nasıl «Tekin» çökmemişler, biz de «Tekin» çıkmayacağız. Babalarımız nasıl «Birinci millî kurtuluş savaşı»nın zaferi ulaşlığını gördülerse, bâzılar de «İkinci Millî Kurtuluş Savaşı» na başarıyı eriştiğini göreceğiz.

Oğullarımız ve torunları, Türkiye'nin başka alanlardaki başarılarla ödüllendirme zorunda kalınır. «İkinci Kurtuluş Savaşı»nın meyvalarını bizim nesil hemen toplama kararındadır.

Kemal SÜLKÜR

İşçiye oynanan ayak oyunları!

1968 yılı bütçesi Meclis'e verilmiştir, çeşitli işçi kuruşlarını da saygılır almıştır. DISK Genel Başkanı Türkler'e göre yeni yıl, işçiler yeni zamlar, yeni kulfetler ve daha döteri enflasyon getirecektir. Türk İş Başkanı Demirsoy'a göre asgari geçim indiriminin bu yıl da işçiler yararına uygulanmasının önenmesi için çeşitli ad ve gerekçelerle hükümet Meclis'e başvurmuştur. Kanunların uygulanmaması, kanunlara duyuulan saygıyı azaltacaktır. Deri İş Başkanı Şahin ise bu tutum karşısında «hükümeti, sermaye çevrelerinde çalışanları tercih eden azınlık emrine olmasından dolayı protesto ederiz» demektedir.

Görilen şudur: Hayat pahalılığı karşısında ezilen emekçi sınıfının örgütlerinde sorumluluk taşıyanlar, ister devrimci olsunlar, ister opportünizme kaysınlar, isterse işi kuru bir protestoya döksünler hükümetin vergi ve sosyal adalet politikasından şikayetçidirler. Özellikle gelir vergisi yasasından yakınılmaktadır. Çünkü bu vergi yasası, bütün vergi yükünü orta ve emekçi sınıflara yüklemiştir, zenginleri korumustur. Çünkü gelir vergisi olarak toplanan paranın yüzde 65'i emekçiler ödemektedir. Bu oran her yıl artan bir ölçüde aynı adaletsizlikle sürüp gelmistir.

Aşında vergi adaletsizliği, devlette alınan vergilerin yüzde 81'inin maaş ve ücretlilikte yükletilmesiyle açık seçik görüldüğü kadar, varsa vergilerin, vatandaşın vergilerden çok yüksek orandır. Asla ile de anlaşılır. Kaldı ki vatandaş vergilerin çoğunu da yine emekçiler öder, bu da ayrı bir konu. Ayda 1250 lira alabilecek bir uzman işçi ayda 225 lira vergi (yılda 2750) ödediği halde 3.000 adet zeytin ağacı olan bir tarımçı, yılda en az 90.000 kilo ürünlüyor ve bu ürünlü kilosu en az 3 liradan satıp yılda 270.000 lira kazanmış halde sadece yılda 800 lira — evet, ayda 88 liradan biraz fazla ve yılda sadece sekiz yüz lira — tarımsal gelir vergisi ödemektedir. Bu hesaplar da bir yana. Hele, büyük çiftlerin tarımsal kazançlarının tesbitinde o yıl satılmayıp kalan stokları gelir göstermemeleri yüzünden hiç vergi ödememeyen yolunu bulmaları da caba...

Bütün bunlara rağmen gelir vergisinden muaf tutulacak asgari geçim indiriminin hâli İşçi isteklerine göre kanunlaşmaması, ya da isteklerin kulak arkasına atılması birkaç gerçek açıksa gerek:

İşçi sınıfının temsilciliğinin çoğunlukta olmadığı meclislerden işçilerin tüm isteklerine uygun, onların ekonomik çıkarlarını koruyan yasalar çıkmaz! Bu bir...

İşçilerin devlet yönetimine ağırlıklarını koymadıkları ülkelerde geçim güçleşir, fiyatlar yükselir, üretim araçlarını ellerinde tutanlar toprak sahiplerinin kârları

artar, kazançları çoğalır, lüks ve israf alabildiğine yaygınlaşır; öte yandan emeğinden başka hiç bir maddi gücü olmayanlar sefaleti, yokluğunu derinleştir. Sosyal adalet vergi adaleti insanca yaşama, emeğin hakkının verilmesi gibi parlaklıklar kâğıt üzerinde kalır. Bu iki İşçi örgütlerinin yöneticileri, toplum düzenine hâkim olan kapitalist anlayışın temelindeki çelipler yerine, bu bozuk düzenin üst yapı ürünlerinin acilarını teker teker gidermeye kalkırsa bunların düzeltmesine ömr yetmez. Bu bakından ekonomik bozuklukların tedavisi için politik ilaçların ihtiyaç vardır. Bu da üç.

Bir kaç yılda beri, eski yıllardan daha süratli bir fiyat artışı midir?

Üstelik, piyasaya kalitesi düşük mallar, sağlığa aykırı gıda maddeleri mi sürülmektedir? Bu, emekçinin belli bir gıda almak, dayanıklı bir mal edinmek için ödediğinin iki katını vermek sorunda bırakılmış mı demektir?

Bu yıl Haziren ayında başlayan meyve ve sebze fiyatlarındaki yükseliş, hâlâ aynı hızla süregelmekte ve bazı maddelerde fiyat artışı yüzde 350 yi mi bulmaktadır?

Mersin'de 5 kuruşa satışa arzedilen kabak İstanbul'da kilosu 175 kuruşlu mi satılmıştır?

Ve 360 lira aylıklı bir «memur», «çocuklarına sımit parası veremiyorum» diye yakınmış, derdine derman mı aramıştır?

Genel fiyat artışı gıda, giyecek ve kira gibi emekçinin günlük yaşantısını çok yakından ilgilendiren dallarda mı kendini daha çok duyurmaktadır?

O halde, bunların düzeltilmesi için teker teker uğraşmak, burjuva partilerinin temsilcilerinin çığır açılıkta olduğu parâmentadan işi yarama, bütün yasaların çöküşüne beklemek, kendi kendini daha aldatmak olur. İşte yakın tarihten örnekler:

4 Temmuz 1953'te Seyfi Demirsoy'un başkanlığı buluncu İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, hayat pahalılığı karşısında işçi ücretlerine yüzde ellî zam yapılması hakkında bir kanun kabul etmesi için Meclis'e müracaata karar vermişti.

Pahalılıkta o tarihte dünya ikinci Japonya'da emekçiler böyle bir yaşamı çıktıktan bugüne dek görmediler

Aynı birlik, 11 Aralık 1953'te, Türk İş Konfederasyonuna bir yazı ile ortaya sürülen tasarıya göre evlî ve bir çocuklu bir mülkelef yılda 5400 liralık geliri için vergi ödemeyecek. Aşında, ödememesi gereken kazanç miktarı 9600 liradır. Demek ki, yeni tasarı, İşçilerin 4200

Türk-İş, Nisan 1954'te hayat pahalılığı karşısında memur mağlubuna zam yapılması ve memurlara ikramiye verilmesi üzerine şu görüşü savunmuştu: İşçilerde de memurlar gibi ikramiye verilmesi için yasa çıkarılmalıdır. Fakat bugüne kadar bütün işçiler ikramiye verilmese ve hayat pahalılığını karşılayacak zam yapılması yolunda yasa yolu açılmamıştır. Toplu sözleşmelerde elde edilen zamlar ise piyasa rejimi tayin ve fiyat kontrolünde işçiler söz sahibi olmadıklarından, kapitalistler bu zamları hemen geri almayı becermişlerdir. Sonuç: Sıfır sıfır, elde var sıfır...

1954'te gittikçe ağırlığını duyan hayat pahalılığı karşısında işçiler yine hep geçici tedbirler içinde koşmuştu. Demir ve Maden Eya Sanayii İşçileri Sendikası, caresizlikten, tramvayların işçilerere ucuz tarife uygulamasını isteyecik kadar mütevazilemişti. Kaldı ki bu istek de gerçekleşmedi. Peki, az gelirli olanız nasıl yaşadılar? «Bir kab yemeği iki veya üç gün idare ederek» (Hürriyet, 19 Ocak 1955). Ve bunun sonucu:

Geçenkondu sefaleti aldı yürüdü. Verem oranı bir hayli yükseldi. Çocukların elverişiz işlerde çalışma başlaması yaygınlaştı. Geçimsizlikten cinayetler, hırsızlıklar, boşanmaları sayısında artış başladığında kezalarında rekor Türkiye'de kaldı. Ekonomik huzursuzluk, politik huzursuzluğu artırdı. D.P.'i sendikaları kümelenen örgütler bille. İşverenden koparılmaya zammın yasa yoluyla yüzde 30 oranında verilmesini istemeye başladı (Ocak 1956).

Emekçilerin derdinden anlamanı pek çögulkutta olduğu Meclis'in Bütçe Komisyonunda, hayat pahalılığı, sorumluluğu işçilerin hakem kuruluları kararlarıyla zincirleme zam alımlarına yükletildi. (Nizamettin Ali Şav'ın konuşması, 5 Şubat 1966).

Gelelim bugüne:

1950 de başlayan en az geçim indiriminden vergi alınmaması yoluyla işçiler mutluğa kavuşmuşlardır mı? Eibette hayır! 1957, 1960, 1963 yasalarıyla değiştirilen oralar, en az geçim indiriminden anlaşılması gereken miktarı buluyor mu? Eibette hayır! İstanbul İş ve İşçi Bulma Kurumu Mahalli Danışma Kurulu daha bis kaçı yıl önce üç kişilik bir ailenin ayda en az 800 lira ile asgari gelimi sağlayabileceğini karara bağlamıştı. Demek ki, yılda bir çocuklu bir aile reisinin 9600 liralık geliri vergi dışı olmak gereklidir. Oysa, şimdi, «dar gelirli işlerden vergi alınmaması» teranesi ile ortaya sürülen tasarıya göre evlî ve bir çocuklu bir mülkelef yılda 5400 liralık geliri için vergi ödemeyecek. Aşında, ödememesi gereken kazanç miktarı 9600 liradır.

Demek ki, yeni tasarı, İşçilerin 4200

SEFALETE ATILAN İŞÇİ ÇOCUĞIZ

Sömürgeci sınıfların iktidardında işçilerin sefaletten kurtulması imkânsızdır. Kurtuluş yolu politiktir.

lirasını haksız yere vergilendirmektedir.

Tutalımlı ki, bu tasarı, işçileri tatmin edecektir. Peki, bu tatminin edilme kaçı yıl sonra gerçekleşmektedir? 17 yıl sonra. İssizlik sigortasının çıkması için 17 yıl, toprak reformu için 17 yıl, herkesin eşit eğitim görmesi için 17 yıl, tarım işçilerinin kanun güvencesine kavuşturulması için 17 yıl bekliyor... Buna ömrü mü dayanır? 1936 da çıkarılan ve bugün yine İş Kanunu'na göre rahmetle anılan 3008 sayılı İş Kanunu hükmüne eklenebilmesi gerekliliğinin tükümü bile çözülmemiştir. Yani, kapitalist sınıf, işçi yararına olan yönetmeliği 31 yılda bile — kanuna rağmen — gerçekleştirmemiş tir.

Ne demistik? Ekonomik hastalıkların ilacı politiktir.

Öyleyse emekçilerin devlet yönetime ellerine alabilecekleri yasa yapan Meclislerde çoğunluğu sağlayanları, tek çıkar yoldur. Seçimlerde işçilerin, işçi sınıfının çarklarını savunan partide birleşip, kendi listelerine yani kendi kendilerine oy vermeleri en jestirme yoldur. Sendikalarda işçilerin tek başlarına yaptıkları ekonomik mücadele ile istenilenler elde edilemez işçi sınıfı tek başına amacına ulaşamaz. Mutlaka tarım işçilerini, çiftçileri, küçük esnafı, zanaatkârı sosyalist aydınları yanlarına alımları zorunludur. Kapitalistlerin egemenliği altına girmiş serbest meslek sahiplerini de kendisine müttefik yapmasını yoluń bulması gereklidir.

Bütün bunlara işbirliği sendika içinde yapılamayacağı için, aynı amaçla yönelik insanları toplayabilecek bir örgütte toplanmak en tutarlıdır. Bu ise, emekçilerin işçi örgütü olan TIP'te birleşmekte mümkündür.

"AYKIRI,"

• Türk - Kürt kavgasını ele alan oyunda ırk ayrimı sağlam bir şekilde eleştiriliyor. Ağalık müessesesi, bürokrasi ve adaletsizlik cesaretle yeriliyor... Ancak oyun teknigi ve sahneye uygulanışı bakımından yetersiz kalıyor...

Türk Tiyatrosu'nun gelişip, ulusal tiyatro nitelğini kazanması için zaman zaman olumlu atımlar yapan tiyatrolardan biri de Gülriz Sururi - Engin Cezzar Topluluğu. Ancak bu atımlar, ekonomik nedenler ve kadro yetersizliği yüzünden her zaman kaliteli bir gösteri çıkarmaması sağlayamıyor. Bunu son örneği, mevsimin ilk oyunu olarak sahnelepen «Aykırı»...

Bu yıl perdelerini Fatih Tiyatrosunda açan topluluk yeni bir Türk yazarının ilk tiyatro denemesini sahneledi. Daha önce çeşitli topluluklar dan İstanbul ve Anadolu se-

yircisinin karşısına oyuncu olarak çıkan Aydin Engin, ilk tiyatro denemesi olan Aykırı'da Türkiye'nin en önemli soñunlarından üçünü büyük bir cesaretle ele almış: Türk - Kürt ayrimi, toprak kavga si, mezhep kavgası... Ana tema olarak işlenen bu üç soñun yanısira da, ağalık müessesesi, bürokrasi, adaletsizlik korkusuzca yerilirken, üst yapı kurumlarının ne denli hâkim sınıfların emri altında olduğu ve eğitimden yoksun halkın, din istismarlarının elinde ne korkunç bir kaba kuvvet hâline getirildiği açık seçik gözler önüne serilmiş.

HALKIN SESİ

Hazırlayan: Aşık İHSANI

SEMİRA BACI

Geçen gün köşemize gelen mektuplardan biri adeta pırıl pırıldı. İçi altın dolu, gümüş bir kutuya benzeyen bu mektup, içinde üç kıtalık bir de şiir taşıyordu. Şiir, okuyanın kara yüreğine aydınlık serpe cinsindendi.

Günün, toplulu, toplumsuz şatırlerine kök sökürecek kadar güçlü şiirin altında ise şu imza vardı: «SEMİRA BACI».

«Kendim İstanbul'da, göynüm Anadolu'da» diyen bu açık ruhlu bacımızı yeni tanıdım. Gerçi halen, yaşayan hanım halk şairlerimiz arasında, Erdişi Şahsenem'den Eskişehir'i Dön Sultan'a, Gürün'lü Şahturna'dan bizim Güllüşah'a kadar bir çوغunu tanıdım ama ne yalan söyleyeyim Semira Karaca bacımız kadar güclisini görmedim.

Erkeklerin yanında hanımları da, gericilige karşı kavgaya çağırın Semira Bacımızın bu şirini buyurun hep beraber okuyalım:

Tepesine - Tepesine

Gülsüm bacım, Sevgi teyzem, Gül anam
Kalkın biz de meydanlara çıkalım...
Ağa'cının, Ara'cının, zalimin
Umudunu tınak-tınak yıkalım.

Çekelim bayrağı, gecelim öne
Aydınlık verelim kararmış giine
Halk düşməni soysuzlarm üstüne
Ateş almış gülle gibi akalım.

Yıllar yılı boynumuzu bükenin,
İleri tutup geri çekeniñ
Yurdumuza gözlerini dikenin
Tepesine-tepesine çökelim.

Gülriz Sururi - Engin Cezzar Topluluğu, Aykırı'nın yanı sıra Refik Erduran, Kelepçeli salmeledi. Yukarıda, Ali Poyrazoğlu, Müjdat Gezen, Engin Cezzar ve Gülriz Sururi oyunun bir sahnesinde görüllüyor.

Türk - Kürt kavgasından hareket eden yazar, giderek ırk ayrimının sağlam bir eleştirisini yapıyor, bu durum insan tabiatına aykırılığım ortaya koyuyor. Aydin Engin bu ilk denemesinde eger gereksiz detaylardan kurtulup, oyununu daha sağlam bir dramatik örgüye oturtabilse ve noksanhıklarını giderbilseydi, «Aykırı» evrenselle bir oyun nitelliğini kazanır di.

Aydin Engin'in oyununu Engin Cezzar uygulamış sahneye. Geçen yıl Palto ve Kurban'daki uygulamaları hayli başarılı olan Engin Cezzar, Aykırı'da bir gerilime gösteriyor. Yahn mizansen ve iyi yorumu karşın, gereksiz ayrıntılara fazla yer verilmesi, oyuncular ve perdeler arasındaki dengenin kurulamamış olması, temponun iyice dilişirilmesi, metinde zaten var olan teknik aksamları iyice ortaya çıkarıyor. Başlı başına bir ihtişası gerektiren sahneye koyuculuğun önemini, «Aykırı» da iyice belirgin hale getiriyor. Eğer Engin Cezzar bazı rötuşlarka, Aykırı'ya bir gerilim kazandırsayıdı, muhakkak ki mevsimin en iyi gösterilerinden biri yaratılmış olurdu. Engin Cezzar'ın uygulamasında ise tempo, zaman zaman öylesine düşüyor ki, seyirci konuya tekrar girebilmek için kendisini hayli zorluyor.

«Aykırı» da oyuncuların da başarılı oldukları söylenemez. «Duranoğlu» kompozisyonunda Tuncel Kurtiz, hemen hemen oyunun en başarılı aktörü, ancak o bile kendini tekrarlamaktan ve ucuz alkiş toplama yollarından kurtulamamış. Zeynep rolündeki Semra Karaca, Dursun'da Ali Poyrazoğlu, Esmigo'da Gülsen Tuncer, Jandarma Komutanı'nda Müjdat Gezen, Çavuş'da yazar Aydin Engin silik olmalarına rağmen oyunu aksatmıyorlar. Murat rolünde Engin Cezzar ise hayli zayıf kahyar. Diğer oyunculara gelince, bir figürün için çok gereklî düzeye ulaşamıyorlar.

Sonuç olarak, çok önemli sorunları ele alan «Aykırı», gerek yazarın teknik noksanhıkları, gerekse sahneleniş ve oynanış hataları yüzünden kötü bir gösteri haline geliyor.

Inci ÖZGÜDEN

Yeni Aşans 8509/372

AV

İyi planlanan ve yürütülen bir reklam ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan cihan karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLAN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat 3
Telefon: 2766 00 - 2766 01, İstanbul

Basın: 26546/378

BASIN DİVOR Kİ

Le Monde'un Aybar ve ANT ile ilgili yayını

Fransa'nın lini Le Monde Gazetesi, geçen hafta TIP Lideri Mehmet Ali Aybar'ın, Russell Maikeme sinden öneren Paris'te verdi demece ve Türkiye'deki Amerikan a'yetleri kampanya ya geniş ser ayınlı, bu arada ANT'in Kıbrıs ve NATO konusundaki görüşünü de ıktibas etmiştir.

«Paris'ten geçen Türkiye Partisi Lideri Kıbrıs'ın tarafını federal bir devlet omasına

nam arasında bir bağ mevcut tar.»

Partisi ondört milletvekiline sahip olan Aybar, Le Monde'a şu demeci vermiştir:

«Amerika'nın Türkiye'deki varlığı, muhalefetin bütün teşebbüslerine rağmen muhteva ve kapsamanın büyük bir kisim bugüne kadar gizli kalan 50'yi aşkın üs ve 54 anlaşma ile bellişlenmektedir.

Bu, bizim ulusal onurumuz için olduğu gibi, Türkiye'nin güvenliği için de zararlıdır.

— Türkiye'nin NATO askeri sisteminden muhtemel bir eylem, ülkemizi Sovyet yörünge'ne yerlesmesi tehlikesine yol açmayacak mıdır?

— Bağımsızlığımız hiçbir yabane güce bağlı olmamalıdır. Atatürk, halkımız tarafından izhar edilen sarsılmaz bağımsızlık tutkusu sayesinde, daha 1919'larda yabane işgal ordularına ve Amerikan mandası isteklerine karşı savaş sürdürmüştür.

Bazlarına göre, Türkiye NATO'dan çokmadan da, ulusal çıkarlarına daha uygun şartlar elde edebilir. Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar altındaki bir ünitenin, bu koalisyon içinde eşit haklara sahip olması düşünülemez.

«Ortadoğu'daki son çatışmaların sorumluluğunu - Arap - İsrail çatışması ve Kıbrıs - Birleşik Devletler'e yükleyen Ay-

KABAKLI'YA SORMALI

Gecenin de olsun muhterem arkadaşımız «Kanser hastalığını önlemek için bir meclis araştırması yapılması dair genel çağrıme önergesi» verdi. Bütün Amerikan, İngiliz, Fransız Rus alimleri yillardan beri kanser hastalığını önlemek için çareler arıyorlar, bulamıyorlar da, bu çareyi bir genel görüşmeli ile Adalet Partisi iktidarı mı bulacak? Böyle bir önerge, tatsız, fuzsuz, vitaminsiz ve kalorisiz iri bir kabaktan başka neye benzetebilir.

FEKİN ERER
(S. Havadis - 11.12.1967)

şneriyor» başlığıyla yayınladığı haberde Le Monde, şunları yazmaktadır:

«Russell Mahkemesi'ne bırapor unduğu Kopenhag'tan gelen Türkiye İşçi Partisi Lideri M'hmet Ali Aybar, Ankara'ya hareket etmeden önce kısa bir süre için Paris'e ugramıştır.

Aybar'a göre «Birbirlerinden binlerce kilometre uzaklıkta bulunan, ancak Birleşik Devletler'in dünya hegemonyası planları içinde önemli yerler işgal eden Türkiye ile Viet-

AKŞAM'ın
OKURLARINA BÜYÜK HİZMETİ

AKŞAM'ın özel surette dokuttuğu
Yün Terylene Kumaşları

Güzel giymek pahalı
giymek demek değildir!

1 elbiseli kumoş 140 lira

BU KUMAŞ BAŞKA KUMAŞ!

Babül'de sansasyon ve din ticareti yanında toaryacılık da yeniden revaç bulmaya başlamıştır. Terçuman'ın «apartman dairesi», Son Havadis'in «Anadol» çekilişinden sonra Akşam Gazetesi de, okurlarını 140 lira karşılığında bir takım kumay sahibi yapacağı ilân etmiştir. Akşam'ın kumaşları, Hac İsm. başlara alt «Bahariye Mensucat Fabrikası»nda dokutulmaktadır. Ancak, Akşam, kumaşların dokutulduğu fabrikamı ismini açıklamamıştır. Bilindiği gibi, Topbaş'lar hâlen kontrollerinde bulundurdukları Tantesislerinde, solcu yayın yaptığı için ANT'in dizgi ve baskısını sabote ettiğini bulunuyorlardı. Hacıların mübarek ramazanda perhizi neden bozukları ve Akşam'ın Hacılarla nasıl anlaşmaya vardı? Şimdi Babül'in en çok merak edilen konularından biridir.

bar, Doğu Akdeniz'de sürekli bir barışın askeri ürünlerin ortadan kaldırılmasıyla sağlanabileceği düşüncesindedir.

Aybar'a göre, «Amerika Kıbrıs'ın mevduiyetiyle Türkiye ve Yunanistan dahil, Orta Doğu ülkelerini sürekli bir tef-

dit altında tutacak durumdadır. Kıbrıs'ın kıyılarımızdan sadece 60 kilometre uzaklıkta olması, bizi onun alnyazısıyla herkesten çok ilgilendirmektedir.»

— Kıbrıs, sorununa nasıl bir çözüm öneriyorsunuz?

AV RUHSATNAMESİ!

Muhterem devlet ve hükümet reisleri,

Sizlere sesleniyorum. Bu millet size reylerini, size ve sizin şahıslarınızda Türk Milleti'ne hakaret ettirilsin diye vermedi. Yeter artık. Had safhaya geldi. Susturun artık sosyalist geşen bu kimse!... Eğer siz susturamıyacaksanız, acınızı itraf edin de, millet sustursun. Türkiye'de bir komünist avna çıkmazı zamam gelmiştir. Hattâ geçmektedir. Bu vazifeyi ya siz yapın veya bizlere müsamaha gösterin.

MUSTAFA RAMAZANOĞLU
(Babülde Sabah - 12.12.1967)

Kan, Kan,
Kan!

Ey Hanefiler!

Siz ayakkabı üzerinde mesaj hususunda İmâm-ı Azanı-m fetvalarını dinliyoruz da, niçin zulme ve fiska karşı ola fetvâ ve iştihatlarını tatbik ve taklit emiyorsunuz, Hanefi diye ben o Allah erine derim ki, zâlimlerin karşısında susmadığı içi Rabbin huzuruna kirbaçtan şerha şerha yarışmış bir sine ile al kanlar içinde çıksın.

M. ŞEVKET EYGI
(Bugün - 12.12.1967)

— Biz, tarafsızlığı uluslararası garantiyle teyid edilen, iki topluluğun eşit hakları üzerinde kurulacak federal bir regime donatılmış bağımsız bir Kıbrıs'tan yanayız. Yunanistan, Amerikan emperyalizminin Truva Ahi «Enosis'ten vazgeçmedi, Türkiye ise yaban et bütün etkilerden silkinmeli dir. İnançımız odur ki, bu şartlar altında federal bağımsız Kıbrıs Devleti, adadaki iki topluluğun, Türkiye'nin ve Yunanistan'ın çıkarlarına cevap verecektir.»

Le Monde, 12 Aralık tarihli sayısında da Ankara özel muhabire atfen «Türkiye'de Amerikan a'yetleri cereyan» başlığı altında bir yazı yayımlamıştır. Kıbrıs olaylarının Türkiye'deki tekiplerden söz eden yazda Türkiye İşçi Partisi'nin ve ANT'in Kıbrıs konusundaki tutumuna da yer verilmekte ve özetle söyle deilmektedir:

«Asrı sağda, başkanı bulunduğu Cumhuriyetçi Köyü Millî Partisi'ne gün geçtikçe daha belirli faşist hüviyet verecek. Albay Türkçeyi, yaptığı konuşmalarla Kıbrıs sorununun silahlı kuvvet kullanmaktan başka bir yolla çözümlemeyeceğini belirtmekte ve hükümet kriz sırasında zayıf davranış makasını suçlamaktadır. Aşırı solda, Türkiye İşçi Partisi'nin tutumu daha belirliidir. Partinin bu konudaki temel tezleri, partide sıkışıkça bağlı haftalık ANT Dergisi'nde yer almaktadır. ANT'a göre bir savaş, sonucu ne olursa olsun, emperyalizme hizmet edecektir. Emperyalistler, yani Birleşik Devletler ve İngiltere, yabancı ülkelerden arınmış, federatif bir Kıbrıs devletinin kurulmasını önlemek için Kıbrıslı Türklerle Rumları karşı karşıya getirmektedir. Oysa, bu teze sahip çıkmak ve onun cesaretle savunmasını yapmak için Türkiye'nin her şeyden önce, Amerikan hegemonyasından ve NATO'dan kurtulması gerekmektedir.»

ANT'a göre, Demirel bu kriz sırasında Amerikan emperyalizmine karşı ülkenin çıkarlarını korumayı başarabileceğini söylememiştir.»